

JULIJ 1987, ŠTEVILKA 7

Spoštovani bralci!

Z današnjo številko zaključujemo poletno izdajanje našega glasila. Vsem, ki odhajate na dopuste in počitnice, želimo veliko lepih in toplih dni, da bi si nabrali zvrhan koš moči in volje in jeseni znova zgrabili za delo.

Naša naslednja številka izide po 20. septembru. Prepričani smo, da se bo v tem času zvrstilo veliko dogodkov. Sezite po peresu in nam pišite o tem. Vaše prispevke pričakujemo do 10. septembra. Pa srečno!

Uredništvo

Zaprla so se šolska vrata — hura počitnice!

Zaprla so se šolska vrata in pričele so se dolgo pričakovane počitnice. Za učence osmih razredov, ki so letos zaključili osnovnošolsko obveznost, malo prej — v tem času so mnogi že opravljali sprejemne izpite na šolah srednjega usmerjenega izobraževanja — za vse pa ravno pravi čas, saj je znano, da tudi pozornost in delovna storilnost s toplimi poletnimi dnevi padata.

Po šolah so se zvrstile zaključne slovesnosti, podelila so se spričevala, priznanja in diplome in učenci so si zaklicali: »Adijo, šola, hura počitnice!«

V šolskem letu 1986/87 je osnovno šolo v litijski občini obiskovalo 2188 učencev. Razred je izdelalo 2117 učencev (96,76%), negativno je bilo ocenjenih 71 učencev (3,24%).

J. S.

Foto: J. Kobal

Predsedstvu SZDL Litija

Kurirček sporoča:

Najbolj pereč problem današnjega sveta je prav gotovo onesnaževanje okolja. Tudi mesto Litija ni nobena izjema. Nasprotno. Je eno najbolj umazanih mest v Sloveniji. Naše mesto in njegova okolica nista dovolj čista, in tako imamo vsi prebivalci tega območja željo in potrebo po čistem okolju. Na žalost pa organizacije, ki so zadolžene za problem čistega in zdravega okolja, prepogosto zatiskajo oči pred tem problemom, čeprav morda ni prav, da bi jim drugi pomagali pri delu, za katerega so plačane. Skrbeti moramo za svoj življenjski prostor, ne smemo ga onesnaževati. Vendar so tudi področja, kjer pionirji in mladinci ne moremo storiti ničesaar. Mislimo predvsem na jedrske elektrarne. Le spomnimo se nesreče v Černobilu in njenih posledic. Tudi tovarniški dimniki niso izjema. Mar je res tako težko postaviti filtrirne naprave?! Onesnažen zrak vdihavamo vsak dan, pa vendar najraje le govorimo o preprečevanju tega. Pregovor pravi, da obljuba dela dolg. O tem bi kazalo razmisliti. Morda, morda pa bomo nekega dne obljubo le izpolnili. In kaj do tedaj? Vsi se moramo združiti in kaj ukreniti proti tej bolezni sodobnega sveta — brez izjeme!

Pionirka

Adrijana Tomažič

Osnovna šola

Dušan Kveder Tomaž

In še zadnji posnetek za slovo in spomin na osnovnošolska leta.

Ob dnevu samoupravljalcev podelili državna odlikovanja in srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije

V petek, 26. junija, je bila v avli Skupščine občine Litija osrednja proslava ob dnevu samoupravljalcev.

Slavnostni govor na prireditvi je imel tovariš Franjo Pianec, član predsedstva ZSS, v kulturnem programu pa so sodelovali ŽPZ Gabrovka pod vodstvom Marjane Kraljeve in Folklorna skupina Javorje pod vodstvom Ide Dolškove.

Ob tej priliki je predsednik Skupščine občine Litija tovariš Mirko Kaplja izročil visoka državna odlikovanja, ki jih je za dolgoletno in požrtvovalno delo podelilo Predsedstvo SFRJ naslednjim organizacijam in posameznikom.

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo je prejela Matična knjižnica »Dr. Slavko Grum«, red dela s srebrnim vencem Jožica Konjar, medaljo dela pa Jožica Sevljak.

Iz TOZD Gradmetal Litija so bili z redom dela s srebrnim vencem odlikovani: Andrej Mele, Franci Jug, Milan Zmrzлак, Alojz Hauptman in Anton Zavrl.

Proslavili 15-letnico obrtnega združenja

Litijski obrtniki so v juniju na moč slovesno, hkrati pa tudi delovno proslavili 15-letnico obrtnega združenja, ki v svojih vrstah združuje najrazličnejše obrtnike.

Tako so 18. junija v dvorani na Stavbah pripravili svečano srečanje s podelitvijo priznanj in pohval najzaslužnejšim članom, v prostorih skupščine pa so or-

Za dolgoletno in požrtvovalno delo v sindikalni organizaciji in za pomembne uspehe pri njenem uveljavljanju pa so srebrni znak ZSS prejeli: Franc Borišek iz OO ZSS Predilnica, Regina Kralj iz OO ZSS OŠ Franc Rozman-Stane Šmartno pri Litiji, Franc Grošelj iz OO ZSS Kovinarska z Dol, Toni Kotar iz OO ZSS KZ Gabrovka — Dole in Edi Juhant iz OO ZSS Lesna industrija Litija.

Ob dnevu samoupravljalcev je bila v avli skupščine odprta tudi zanimiva likovna razstava slikarja domačina Jerneja Konjarja.

R. J.
Foto: Zofka

Franci Jug sprejema iz rok predsednika občinske skupščine Litija Mirko Kaplja red dela s srebrnim vencem

Ponovno klub samoupravljalcev

V občini Litija je bil klub samoupravljalcev ustanovljen že leta 1976 s sedežem pri Delavski univerzi Litija. Delovanje kluba je prenehalo v letu 1978. Klub je v tem obdobju izvedel naloge predvsem na področju družbenopolitičnega izobraževanja članov, vodstev osnovnih organizacij ZSS in članov samoupravnih organov. Že s sprejemanjem samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kluba samoupravljalcev so bile težave,

prav tako pa s financiranjem. Takrat so organizacije združenega dela financirale delovanje kluba neposredno.

Po prenehanju delovanja kluba je Občinski svet ZSS Litija izvajal naloge kluba samoupravljalcev preko svojih organov in delovnih teles.

Skladno s 73. členom statuta Zveze sindikatov Slovenije, 31. členom statutarnega sklepa o or-

ganiziranosti in načinu delovanja občinske organizacije Zveze sindikatov Litija in s sprejetim programom dela za leto 1987 je Občinski svet ZSS Litija že v mesecu aprilu 1987 pristopil k aktivnostim za ponovno ustanovitev kluba samoupravljalcev občine Litija. Na podlagi ključa je bilo v OZD in delovnih skupnostih izvoljeno 39 delegatov.

Ustanovna skupščina kluba samoupravljalcev občine Litija je bila 24. junija 1987.

Na ustanovni skupščini je bil za predsednika skupščine občine Litija izvoljen tov. Jože Čož, delegat iz IUUV TOZD Usnjarna Šmartno, za predsednika izvršnega odbora skupščine kluba pa tov. Franc Adamčič, delegat iz Lesne industrije Litija.

Klub samoupravljalcev predstavlja stalno obliko in metodo delovanja Občinskega sveta ZSS Litija. Temeljni namen aktivnosti kluba je izmenjava izkušenj samoupravne prakse. Delo kluba bo moralo biti oprto na neposredno izmenjavo samoupravljalških izkušenj in obravnavo zahtev in pobud samoupravljalcev glede vsebine in samoupravne organiziranosti OZD v smislu iskanja dobrih rešitev samoupravne prakse.

Klub samoupravljalcev predstavlja neposredno vez med občinsko sindikalno organizacijo in samoupravnimi organi — delavskimi sveti. V letu 1987/88 bo deloval v skladu s programom dela, ki je bil sprejet na ustanovni skupščini.

Strokovna, administrativna in finančna opravila ter s tem v zvezi materialna sredstva za delovanje kluba bo zagotavljal Občinski svet ZSS Litija v svojem finančnem nadržtu. Pri uresničevanju posameznih nalog in njihovem financiranju pa bodo lahko sodelovale tudi zainteresirane organizacije.

Franci Kajba

Predsednik obrtnega združenja Litija Nace Šteferl govori na slavnostnem zasedanju

Uspešna tridnevna vzgoja litijskih teritorialcev

V času od 21. do 23. maja je nekaj enot teritorialne obrambe občine Litija preživelo na usposabljanju, ki je bilo že od prvega dne zelo pestro. Najprej so imeli usposabljanje na orožju, potem jih je čakal pohod z vodenjem in zavarovanjem, pa streljanje in na koncu taktična vaja. Vmes pa seveda številne druge naloge po programu usposabljanja.

Na pobočjih Tisja, Bukovice in Javorskega Pila je bilo spet moč videti fante v sivozelenih uniformah, ki so zadane naloge uspešno izvajali. Eni so v koloni maširali novim nalogam naproti, drugih tudi bistro oko ni moglo opaziti med gostim drevjem in grmičevjem v gozdu nad cesto, kjer so maskirani pazili, da jih ne bi presenetil sovražnik. Tudi mimoidočim civilistom niso zaupali, ampak so vsakega preverili. Kaj veš, kdo se skriva v civilni obleki? Streljanje na strelišču v Reki so prav tako uspešno izvedli in izkazalo se je, da so nekateri med pripadniki zelo dobri strelci.

In kako so naši vojaki spali in se prehranjevali? Tudi to nalog so uspešno rešili. Noči so bile na senikih in skednjih še zelo hladne, vendar se je počitek po napornem delovnem dnevu kar prilegel. Za prehrano so poskrbeli fantje v zaledju. Nastanili so se v lovski koči na Javorskem Pilu in v premični vojaški kuhinji pripravljali karokusne zajtrke, kosila in večerje. Tudi pomivanje in pospravljanje jim je šlo dobro od rok, tako da bi jim lahko zavidala marsikatera gospodinja. Nekaterih stvari jim je od časa do časa zmanjkalo (predvsem zelenjave), a so se kaj hitro znašli. Držali so se načela, da se mora vojska na terenu povezovati z domačini. Pri njih pa se seveda marsikaj dobi.

Med drugim tudi veliko dobre volje in prijaznosti.

Nove priseljence so domačini prisrčno sprejeli tako na Bukovici kot na Tisju, kjer so le-ti prenočevali. Za prenočevanje so se predhodno dogo-

vorili v sodelovanju s komitejem za SLO in DS Krajevnih skupnosti Kostrevnica in Jablaniška dolina. Prvi večer so v obeh krajih bivanja skupaj s krajanji pripravili pravi partizanski miting ob tabornem ognju. Na Bukovici so teritorialce pozdravili predstavniki KS Jablaniška dolina, in sicer: Anton Zavrl — predsednik skupščine, Joža Kirm — predsednica sveta, in Dušan Dernovšek — predsednik komiteja za SLO in DS. Na Tisju pa so vojake pozdravili predstavniki KS Kostrevnica: Albin Jesenšek — predsednik skupščine, Vino Berčon — predsednik sveta, Tone Berčon — predsednik krajevne organizacije ZZB NOV, in Alojz Sirk — predsednik krajevne konference SZDL. Partizanski miting na obeh krajih pa ni minil brez spomina na čas naše revolucije, na čas narodnoosvobodilne borbe in tiste težke trenutke sovražnikove okupacije, ki so jo občutili tudi prebivalci teh krajev.

Na Bukovici je o težkih časih naše preteklosti in boju za osvoboditev spregovoril Janez Konjar, predstavnik Občinskega odbora ZZB NOV Litija. Na Tisju pa je spomine na NOB obudil Albin Jesenšek. Prisrčno tovariško srečanje se je potegnilo dolgo v noč.

Drugi večer pa so bili teritorialci tako potrebni počitka, da so kaj hitro poiškali svoja ležišča. Toda kaj, kosovražnik ne počiva. Treba je bilo kmalu vstati, kajti pojavil se je sovražnik, in ga je bilo potrebno premagati in zajeti. Z dobrim moralno-političnim stanjem v enoti in dobro bojno sposobnostjo je bil sovražnik premagan, taktična naloga zadnji dan pa uspešno izvedena. Z boljšo kondicijsko sposobnostjo pa bi pripadniki TO težavne naloge vsekakor bolje, predvsem pa lažje opravili. Torej, poskrbimo za svojo kondicijo tudi v svojem vsakdanjku, pa bodo tudi vojaške vaje lažja obveznost.

Marina Krnel

OBČINSKA KONFERENCA SZDL LITIJA

Na podlagi sklepov Predsedstva OK SZDL Litija, sprejetih na sejah dne 8. 4. 1987 in 13. 6. 1987, Občinska konferenca SZDL Litija

razpisuje

NATEČAJ

za izdelavo plakete občine Litija

Plaketa naj vsebuje družbena dogajanja v zgodovini in sedanjosti občine Litija kakor tudi naravne in druge značilnosti občine Litija. Navajamo za primer: začetki in značilnosti industrije (topilniška, tekstilna), NOB (prehodi preko reke Save, grafična upodobitev trojke legendarnih komandantov — Tomaž, Stane, Skala), grad Bogenšperk, hriboviti relief občine, geometrično središče Slovenije itd.

Oblika, barva, material in izvedba plakete je prepuščena avtorjevemu zamislim.

Posebna žirija bo sprejet predlog nagradila s 70.000.— din. Avtorji naj ponudbe (osnutek z opisnim besedilom) z označeno šifro in svoj naslov v posebni zaprti kuverti (tudi s šifro) pošljejo do 15. 9. 1987 na naslov: Občinska konferenca SZDL Litija, p. p. 60 — za plaketo občine Litija.

V spomin Ivu Adamčiču

cilj je prišla le dobra četrtnina od 2500 internirancev, kolikor jih je odšlo na pot. Tu so mu vtetovirali na roko številko 190401, ki ga je spominjala na nepojmljivo trpljenje vse življenje.

Iz Auschwitzta so ga premestili v Gross Rousseu in nazadnje še v Mauthausen. Tu je že z drugimi zaporniki čakal pred plinsko celico, ko so jih rešili Američani. Živ okostnjak se je vrnil domov; bil je tako spremenjen, da ga niti lastna mati ni spoznala. Ob njeni skrbni negi je okrevljal šele po dveh letih.

Ker se po vrnitvi iz internacije ni čutil dovolj močnega za opravljanje svojega poklica, se je vpisal na Srednjo delovodsko šolo v Ljubljani. Kljub nadorjenosti ni silil v ospredje, saj je vedno zatrjeval, da ga je prav njegov poklic rešil zanesljive smrti.

Leta 1952 se je zaposlil kot mojster na Institutu Jožef Štefan v Ljubljani, kjer je delal 30 let.

Po osvoboditvi je bil vse do prane smrti tudi družbeno-politično delaven; več let po vojni je vodil Telovadno društvo Partizan, opravljal je odborniške in delegatske dolžnosti, dve mandatni obdobji je predsedoval skupščini šmarske krajevne skupnosti, najbolj delaven pa je bil v Zvezi borcev. Sodeloval je v raznih komisijah Občinskega odbora ZZB NOV Litija, več kot 10 let pa je vodil Krajevno organizacijo ZB v Šmartnem. Imel je velike zasluge za razvijanje tradicij NOB na šmarski šoli, saj je skrbel za sodelovanje med šolarji in borci ob vsakoletnem sprejemu kurirčkov pošte, dnevu mrtvih, obrambnem dnevu, dnevu JLA, krajevnem prazniku in drugih spominskih dneh ali partizanskih slavjih.

Njegova nenadna smrt nas je vse, ki smo ga poznali, prizadela, saj ga bomo močno pogrešali. Čeprav bolan, je še vedno rad prihajal na sestanke in se vključeval v razne akcije. Najbolj pa ga bodo pogrešali soborci, ki so ostali brez svojega predsednika.

Boris Žužek

Tik pred prvomajskimi prazniki smo se na pokopališču v Šmartnem poslovili od domačina, borca ter interniranca Iva Adamčiča.

Rodil se je pred 66-imi leti na Ustjukuot zadnji, sedmi otrok. Za strojnega ključavničarja se je izučil v Litiji, nato pa se je zaposlil pri Jožetu Turku v Zagorju. Tu se je že kot devetnajstletni fant vključil v delo OF in prišel v stik z znanimi zasavskimi aktivisti Vero Šlandrovo, Tončko Čečevo in Tonetom Okrogarjem; slednjega je celo pospremil v partizane.

Kot terenski delavec je bil januarja 1942 izdan in po aretaciji nato leto dni zaprt v Trbovljah, Celju in Mariboru. Leto pozneje se je začela najtežja pot njegovega življenja; odpeljali so ga v taborišče Dachau. Z njim sta bila še domačina Miloš Prelogar ter Jože Berčon. Po treh mesecih so 13 Slovencev poslali v poljsko taborišče Lublin, med njimi tudi pokojnega Iva Adamčiča. Ob slovesu je dejal Miloš Prelogarju: »Če se ne vrnem, pozdravi mojo mamo. Vsem ljudem, ki so me poznali, pa povej, da sem ostal vseskozi zaveden Slovenec.« Jože Berčon pa mu je stisnil v roko stručko komisija z besedami: »Ivo, vzemi, ti boš še bolj lačen, kot smo mi!«

Naslednja postaja njegovega trpljenja je bilo taborišče Auschwitz. Karavana je tja potovala šest dni — brez hrane in vode. Kdor je omagal, so ga ustrelili. Na

RAZPISUJE

A. KADROVSKE ŠTIPENDIJE ZA ŠOLSKO LETO 1987/88 ZA UČENCE IN ŠTUDENTE V NASLEDNJIH TOZD, OZD, SIS, DO V OBČINI LITIJA

poklic oz. program	stopnja zahtevnosti	število štip.	naslov štipenditorja
1	2	3	4
obdelovalec lesa	II.	2	Lesna industrija Litija
živinorejec	IV.	1	Mercator—Kmetijska zadruga Litija
kmetijski traktorist-upravlj. kmetij. menanz.	IV.	1	Mercator—Kmetijska zadruga Litija
pek	IV.	2	Pekarna Center; za obrat Šmartno
lesar	III.	7	Lesna industrija Litija
lesar-širok profil	IV.	7	Lesna industrija Litija
oblikovalec kovin	IV.	2	TOZD Gradmetal Litija
strugar	IV.	2	Kovina Šmartno
rezkalec	IV.	2	Kovina Šmartno
orodjar	IV.	2	Kovina Šmartno
preoblikovalec in spajalec kovin	IV.	8	TOZD Gradmetal Litija
finomehanik	IV.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
elektrikar	IV.	2	IUV—Usnjarna Šmartno
energetik	IV.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
mehanik-elektronik	IV.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
usnjar	IV.	8	IUV—Usnjarna Šmartno
izdelovalec usnjene in krznenе konfekcije	IV.	3	IUV—Usnjarna Šmartno
izdelovalec krzna	IV.	3	IUV—Usnjarna Šmartno
tekstilno-obrtni konfeksionar	IV.	2	IUV—Usnjarna Šmartno
natakar	IV.	2	TOZD Pletilja Litija
kuhar	IV.	2	Gostinsko podjetje Litija
kmetijski tehnik	V.	1	KZ Gabrovka—Dole
živilski tehnik	V.	1	KZ Gabrovka—Dole
strojni tehnik	V.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
strojni tehnik	V.	2	Kovina Šmartno
rudarski tehnik	V.	6	Industrija apna Kresnice SCT
elektrotehnik-elektronik	V.	1	Predilnica Litija
kemijski tehnik	V.	3	IUV—Usnjarna Šmartno
tekstilno-mehanski tehnik	V.	2	Predilnica Litija
usnjarsko-krznarski tehn.	V.	5	IUV—Usnjarna Šmartno
usnj. krznar. konf. tehn.	V.	3	IUV—Usnjarna Šmartno
inž. strojništva	VI	1	IUV—Usnjarna Šmartno
		2	Kovina Šmartno
inž. elektrotehnike	VI.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
programski inženir	VI.	1	Kovina Šmartno
ekonomist	VI.	2	Kovina Šmartno
		1	Lesna industrija Litija
		1	Mercator KZ Litija

inž. organizacije dela	VI.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
inž. usnjarstva in krznarstva	VI.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
inž. usnj. predel. tehnolog	VI.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
dipl. inž. kmetijstva za živinorejo	VII.	1	Mercator KZ Litija
dipl. inž. strojništva	VII.	2	Kovina Šmartno
		1	Industrija apna Kresnice
dipl. inž. elektrotehnike	VII.	1	IUV—Usnjarna Šmartno
dipl. inž. rudarstva	VII.	2	Industrija apna Kresnice
dipl. inž. kemij. tehnologije	VII.	2	IUV—Usnjarna Šmartno
dipl. programerski inž.	VII.	1	Kovina Šmartno
dipl. ekonomist	VII.	1	Kovina Šmartno
dipl. pravnik	VII.	1	Kovina Šmartno
učitelj matematike in fizike	VII.	1	Obč. izob. skup. Litija
učitelj kemije in biologije	VII.	1	Obč. izob. skup. Litija
razredni učitelj	VII.	1	Obč. izob. skup. Litija
lesar širok profil	IV.	2	Mizarstvo Gabrovka

Organizacije združenega dela in druge delovne skupnosti in organizacije bodo vloge za štipendije (na obrazcu SPN-1: Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pomoči) sprejemale do 15. JULIJA 1987, lahko pa bodo same rok podaljšale v primeru, če ne bo prijavnarazpisane štipendije.

Organizacije združenega dela lahko podelijo **odatek za deficitarnost v višini razlike do zajamčenega osebnega dohodka**, uradno ugotovljenega v SR Sloveniji za naslednje poklice v občini Litija:

poljedelec, živinorejec, mehanik kmetijskih strojev, lesar, lesar-širok profil, tekstilni mehanik, izdelovalec usnja in krzna I, izdelovalec usnja in krzna II, tekstilno mehanski tehnik, usnjarsko krznarski tehnik, lesarski tehnik ter za vse razpisane kadrovske štipendije za VI. in VII. stopnjo zahtevnosti.

Informacije o razpisanih kadrovske štipendijah dobite v kadrovske službah štipenditorjev in v strokovni službi Skupnosti za zaposlovanje v Litiji.

Kadrovske štipendije razpisujejo tudi Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev, komisija izvršnega sveta skupščine SR Slovenije za kadrovske in administrativne zadeve, Republiški sekretariat za ljudsko obrambo in Zveza obrtnih združenj Slovenije. Podatke o teh kadrovske štipendijah dobite v Skupnem razpisu kadrovske štipendij, objavljenem v prilogah časopisa DELO dne 1. in 2. aprila 1987. V skupnem razpisu kadrovske štipendij so bili objavljeni v skladu s SaS o štipendiranju občine Litija razpisni pogoji in postopki.

B. ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV IN RAZLIKE H KADROVSKIM ŠTIPENDIJAM

Za udeležence usmerjenega izobraževanja za šolsko leto 1987/88 Za štipendije in razlike iz združenih sredstev lahko zaprosijo kandidati, katerih mesečni dohodek na člana družine v letu 1986 ni presegel **73.476 din.**

Sveti šol lahko predlagajo za kadrovske štipendijo iz združenih sredstev učence in študente, ki s svojimi izrazito nadpovprečnimi učnimi rezultati in uspešnim vključevanjem v različne šolske in izvenšolske dejavnosti dokazujejo izjemne intelektualne in delovne rezultate. Ti kandidati imajo pravico do štipendije, če ožji družinski člani niso plačali za leto 1986 davka od skupnega dohodka občanov.

Pri kandidatih iz kmečkih družin in tistih, ki izkazujejo dohodek iz kmetijske dejavnosti in so dolžni plačevati prispevke in davke iz katastrskega dohodka, se dohodek na člana družine izračuna tako, da se upošteva katastrski dohodek za leto 1986, pomnožen s faktorjem 7,1.

V okviru meril iz prejšnjih odstavkov bodo imeli prednost pri podelitvi štipendij iz združenih sredstev kandidati:

- ki se izobražujejo za kmetijske poklice;
- ki so vključeni v izobraževanje za naslednje poklice, ki so v lju-bljanski regiji in v občini Litija deficitarni: živilec, gozdar, obdelovalec lesa, pridobivanje in obdelava kovin, pom. uprav. energetskih naprav, poštini manipulant, pomočnik tekstilnega mehanika, pleskar, gradbince I in II, prometno transportni manipulant, kuharski pomočnik, bolniški strežnik, lesar, lesar-širok profil, tekstilni kemik, tekstilni mehanik, izdelovalec delov obutve, bolničar, rudar, kalupar-livar, metalurg, kovinar, strojnik, monter in upravljalce energetskih naprav, energetski strojnik, kemijski procesničar, tekstilni kemik in mehanik, teks-

tilni konfekar, dimnikar, strojnik gradbene mehanizacije, prometno transp. odpravnik, kuhar, natakar; tehnik: rudarski, metalurški, strojni, energetik, elektronik, kemijski, obutveni, prom. transportni, ekonomski; inženirji: strojništva, elektrotehnike, računalništva, ekonomisti, predmetni učitelji za matematično naravoslovne predmete, za vzgojne predmete in glasbeni učitelj;

- ki dosegajo v izobraževanju boljši učni uspeh;
- katerih nagnjenja in sposobnosti omogočajo uspešno delo v izbrani usmeritvi (mnenje izda služba poklicnega usmerjanja).

Kandidati za štipendije iz združenih sredstev se morajo predhodno prijaviti na razpisane kadrovske štipendije na območju stalnega bivališča oziroma dnevne migracije delavcev.

Kandidati morajo izpolnjeni vlogi za uveljavljanje socialno-varstvenih pomoči (obr. SPN-1) za štipendijo oz. razliko predložiti še:

- potrdilo o vpisu,
- fotokopijo zadnjega šolskega spričevala in potrdilo o opravljenih izpitih,
- izjavo OZD in drugih štipenditorjev, da je kandidat zaprosil za štipendijo, oz. izjavo, da kandidat ne prejema kadrovske štipendije.

Razpisni pogoji so bili objavljeni v časopisu DELO dne 7. maja 1987.

Izpolnjene vloge naj kandidati predložijo osebno Strokovni službi samoupravne skupnosti za zaposlovanje Litija, Jerebova ul. 14 najkasneje do 5. septembra 1987.

C. ŠTIPENDIJE IZ TITOVEGA SKLADA SR SLOVENIJE

Za mlade delavce in otroke delavcev, ki so si s svojim delom, odnosom do dela in učenja, z ustvarjalnostjo in nadarjenostjo, s poštenostjo in tovarištvom ter z družbenopolitičnim in društvenim delom pridobili ugled v svojem delovnem in življenjskem okolju.

V šolskem letu 1987/88 se razpisuje v občini Litija

- a) 1(ena) štipendija za mladega delavca, ki
 - se odloča za izobraževanje iz dela in ob delu,
 - ni starejši od 35 let in ima najmanj 2 leti delovnih izkušenj
 - s svojim dosedanjim delom, prizadevnostjo in ustvarjalnostjo dosega nadpovprečne delovne uspehe v delovnem okolju,
 - je aktiven v družbenopolitičnih organizacijah, delegatskih in samoupravnih organih, družbenih organizacijah in društvih.
- b) 1(eno) štipendijo za otroka delavca učenca oz. študenta, ki
 - je redno vključen v vzgojnoizobraževalno dejavnost,
 - dosega nadpovprečne učne uspehe,
 - je aktiven v družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih in delegatskih organih, družbenih organizacijah in društvih.

Za štipendije iz Titovega sklada praviloma evidentirajo in predlagajo mlade delavce do 31. 8. 1987 samoupravni organi OZD, DS, pristojni na kadrovskem področju, na pobudo in poprejšnji obravnavi v družbenopolitičnih organizacijah, posebej ZSMS, v organizacijah in skupnostih.

Za učence in študente do 30. 6. 1987 svet šol po poprejšnji obravnavi in presoji predlogov v DPO šole in organizacije ZSMS v občini.

Kandidate za štipendije lahko predlagajo tudi DPO, v občini, krajevni skupnosti in organizacijah združenega dela.

Predlog mora vsebovati:

- utemeljitev predlagatelja o ustreznosti kandidata,
- kadrovski interes oz. zagotovilo predlagatelja o kadrovskih potrebah oz. o zaposlitvi po končanem šolanju,
- za mlade delavce potrdilo o delih in nalogah, ki jih opravlja kandidat,
- za otroke delavcev potrdilo o delih in nalogah, ki jih opravljajo starši, ter potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
- izjavo kandidata, da kandidira za štipendijo iz Titovega sklada.

Razpisni pogoji so bili objavljeni v časopisu DELO dne 7. maja 1987.

Predsednik skupščine:
Vera Bric, l. r.

7. delovno-proizvodno tekmovanje kovinarjev ljubljanske regije

Tekmovanje je potekalo 11. aprila v občinah Vrhnika in Logatec. Sodelovalo je rekordno število tekmovalcev, preko 210. Vendar se vsi tekmovalci niso mogli udeležiti (delovne sobote in drugo). Pogost razlog je tudi nezaznavanje vodilnih za podobna tekmovanja. Tekmovalci bi bilo mnogo več, če bi jih spodbujale delovne organizacije, vodstva in OOS. Vsakega delavca, ki je sodeloval na tekmovanju, bi morali že zaradi sodelovanja pohvaliti v delovni organizaciji. Če pa doseže še dober rezultat, bi ga morali tudi nagraditi. To pa bi pritegnilo še več novih tekmovalcev. S tem bi pridobili kvalitetnejšo raven delavcev, kar je pogoj za boljšo in večjo produktivnost. Tekmovalci morajo pokazati vse kvalitete (natančnost, hitrost in gospodarnost), poleg tega pa še teoretično znanje. Tako se vsestransko izpopolnjujejo in dosegajo vedno boljše rezultate.

Tekmovalci iz naše občine so dosegli zelo dobre rezultate. Razveseljivo je, da so se tekmovanja poleg stalne ekipe

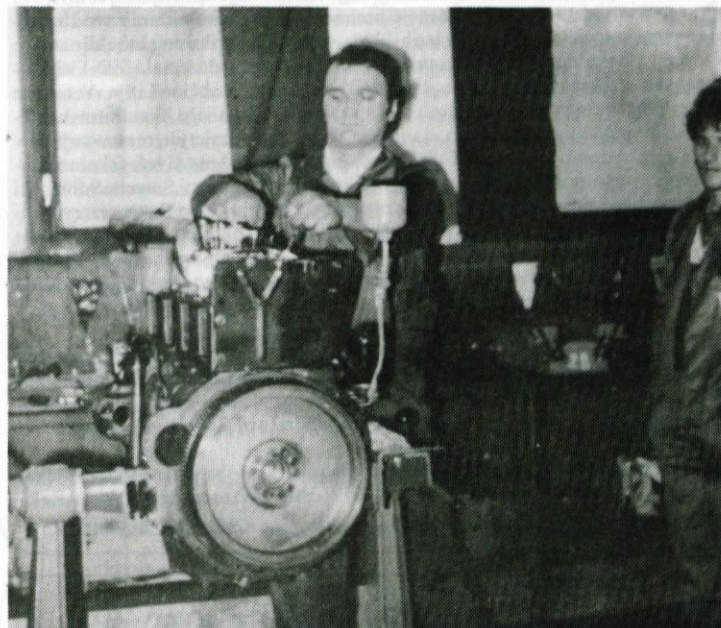
Lesne Litija udeležile še ekipe Kovine Šmartno, Usnjarne Šmartno in Kovinarske Dole.

In kakšni so bili rezultati? Posebej je treba pohvaliti Franca Gričarja, ki je poleg prvega mesta v svojem poklicu (avtomehaničar diesel) dosegel še najvišje število točk. Od tisoč možnih jih je dosegel 990.

Rezultati:

1. Franc Gričar — Lesna Litija — avtomehaničar diesel, 6. Janez Dragar — Lesna Litija — varilec MAG, 14. Janez Zupan — Kovinarska Dole — varilec MAG, 5. Janez Dobravec — Kovina Šmartno — rezkalec, 8. Jože Sirk — Lesna Litija — strugar, 6. Anton Poglajen — IUV Šmartno — plamenski varilec, 10. Rudolf Voje — IUV Šmartno — plamenski varilec, 2. Franc Zagorc — Kovina Šmartno — brusilec, 3. Miro Berčon — Kovina Šmartno — brusilec, 3. Stane Renko — Kovina Šmartno — livar, 4. Ivan Mlakar — Kovina Šmartno — livar.

J. E.

Franc Gričar

Pravna pomoč pri občinskem svetu Zveze sindikatov Litija

Člane Zveze sindikatov, kolektivne člane Zveze sindikatov, začasno nezaposlene delavce, ki so člani ZS, člane ZS, ki služijo vojaški rok in štipendiste obveščamo, da je pri Občinskem svetu Zveze sindikatov organizirana pravna pomoč.

Pravna pomoč s področja varstva pravic in vseh praviciz dela se brezplačno nudi vsako prvo in četrto sredo v mesecu od 15. do 17. ure. Pravno pomoč nudi samostojna odvetnica v svoji pisarni v Litiji, Ljubljanska c. 1a.

Pravna pomoč se nudi kot strokovna pomoč delavcem pri uveljavljanju samoupravnih pravic in odgovornosti ter izvršnim odborom osnovnih organizacij zveze sindikatov v zvezi z dajanjem mnenj o zakonitosti postopkov, tolmačenja samoupravnih splošnih aktov, opozoril glede bistvenih okoliščin, ki so vplivale na nastanek spornih razmerij, in dograjevanja samoupravnih splošnih aktov s področja delovnih razmerij.

Obenem tudi obveščamo, da je uradni dan družbenega pravobranila samoupravljanja Ljubljana vsako tretjo sredo v mesecu od 13. do 15. ure v prostorih Občinskega sveta ZSS Litija, Jerebova ul. 8.

Občinski svet ZSS
Litija

Problematika litijskega vodovoda: KAKŠNA VODA

Okrog vode iz litijskega vodovoda je bilo izgovorjenih (pa tudi napisanih) veliko besed. Od besed ogorčenja številnih uporabnikov, ki morajo (že skoraj leto dni) upoštevati vse previdnostne ukrepe, do strokovnih razlag, ki k zadevi pristopajo z znanstveno natančnostjo. Vmes pa so seveda še številna vprašanja (tudi delegatska) in predlogi. Vsem pa je skupno eno: vsi bi želeli piti zdravo, neoporečno vodo, in to čimprej.

Ker so se v zadnjem času slišale tudi pripombe o premajhni informiranosti občanov, smo v uradništvu sklenili, da objavimo vse dokumente, ki so jih v zadnjem času pripravile strokovne institucije. Tako bomo omogočili vsem občanom, da se seznanijo s problematiko pitne vode v Litiji iz prve roke.

Zavod za socialno medicino in
higieno Ljubljana p. o.
Ljubljana — Parmova 32
Številka: 19/32-87
Datum: 4. 6. 1987

SKUPŠČINA OBČINE LITIJA

Izvršni svet
LITIJA

ZADEVA: Problematika litijskega vodovoda — odgovor na dopis Izvršnega sveta Skupščine občine Litija, št. 06-1/86, z dne 22. 5. 1987

Poročilo o stanju vodopreskrbe v Litiji temelji na izvidih

1. bakterioloških preiskav pitne vode litijskega vodovoda in
2. sanitarno-kemičnih preiskav pitne vode.

Ad1) Bakteriološke preiskave vode litijskega vodovoda je opravljal Zavod SRS za zdravstveno varstvo, ki se je kasneje preimenoval v Univerzitetni zavod za zdravstveno in socialno varstvo, v letih 1983—1987. Glej priloženo tabelo!

Vzorci za bakteriološke preiskave sta v tem obdobju odzemale ZD Litija — higiensko epidemiološka služba in Sanitarna inšpekcija občine Litija. Vzorci za bakteriološke preiskave so bili odvzeti na zajetjih, v črpališču, rezultatov bakterioloških preiskav ugotavljam, da je bila voda v obeh zajetjih, rezervoarju in v omrežju v obdobju 1983—1987 občasno fekalno onesnažena. Sveže fekalno onesnaženje s prisotnostjo bakteriofagov, indikatorjev prisotnosti Shigelle Sonnei, ki je povzročila epidemijo v letu 1986, je obstajalo v zajetju Gozd Reka, rezervoarju Sitarjevec in v črpališču ob Savi. Pojavljanje fekalnega onesnaženja vzorcev vode kaže na higiensko-epidemiološko nezanesljivost vode. Oporečna voda zahteva resnost in odgovornost pri postopkih v zvezi z njeno uporabo za pitje, kajti za pitje je uporabna le pod pogojem, da je kondicionirana oziroma dezinficirana.

Ad 2) V obdobju od 1979—IV/1987 so bile opravljene tudi sanitarno-kemične preiskave vode. Obseg teh je bil različen glede na preiskane parametre, največ preiskav pa je bilo narejenih na vsebnost fenolov. Analize sta opravljal laboratorij Zavoda SRS za zdravstveno varstvo in laboratorij Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor. Glej priloženo tabelo!

Vzorci za sanitarno-kemične preiskave so bili odvzeti na obeh zajetjih Gozd Reka, v črpališču ob Savi in na omrežju. V letu 1979 so bile iz vzorcev vode izvirov Reka

ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO
IN HIGIENO LJUBLJANA p. o.
LJUBLJANA, Parmova ul. 32

PREISKAVE VODE NA KVALITETO

Osnovni podatki:

LITIJA - bakteriološke preiskave vzorcev pitne vode v obdobju
oktober 1986 - april 1987

datum	REKA veliko zajetje	GOZD malo zajetje	rezervoar Sitarjevec	črpališče ob Savi	omrežje število vzorcev ustreznih neustreznih	
1.10.1986	-	-	-	-		
22.10.1986	-	-	-	-		
29.10.1986					4	3
24.10.1986	-	-	-	-	2	2
29.10.1986	-	-	-	-		
30.10.1986	-	-	-	-		
5.11.1986	-	-	-	-		
12.11.1986	-	-	-	-		
17.11.1986					7	
25.11.1986	+	+	-	-		
15.1.1987					6	
29.1.1987					3	
13.2.1987				-	3	
2.3.1987	-	-	-	-	3	
6.4.1987					3	

Legenda: - = ustrezní vzorec
+ = neustrezní vzorec

Gozd izolirane fenolne substance, v koncentracijah večjih kot jih dovoljuje pravilnik oziroma Svetovna zdravstvena organizacija, to je za neklorirane vode 0,002 mg/l. Vendar je bila kljub temu voda ocenjena kot ustrežna (izvid in mnenje Zavoda SRS za zdravstveno varstvo), pod pogojem, da se ne klorira. Izviri Reka Gozd tedaj še niso bili vključeni v vodopreskrbo. Glede na te izvide je bila od septembra 1986. leta do aprila 1987. leta po vključitvi zajetij v vodovod pregledana vrsta vzorcev vode na prisotnost fenolnih substanc. Laboratorij zavoda v Mariboru, ki ima trenutno pri nas edini osvojeno metodo vodilnih evropskih znanstvenih institucij, s katero je možno zelo natančno določiti vrednost fenolnih substanc, je ugotovil, da so bile koncentracije fenolnih snovi v preiskanih vzorcih stalno pod normativno vrednostjo za klorirane vode, to je pred 0,001 mg/l. Fenolne substance so povišane le pri treh vzorcih, od katerih sta bila 2 odvzeta po dežju in eden ob visokem vodostaju. Ob takih pogojih se je temu nemožne izogniti, ker pride do večjega onesnaževanja vode. Ponovno bo treba preveriti tudi rezultate vsebnosti fenolov na omrežju z ozirom na izvid z dne 21. I. 1987 in to po metodah Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor.

Pri preizkusu kloriranja vode litijskega vodovoda v laboratoriju niso bile ugotovljene spojine klorirane vode, katere bi lahko kvarno vplivale na zdravje potrošnikov.

Z odstranitvijo in sanacijo smetišča pod naseljem Trebeljevo koncem novembra 1986 in z izključitvijo vode iz drenaže gorovodno od zadnjega revizijskega jaška, v vodi ni več aromatskih organskih snovi (furanov idr.).

Vsebnosti fenolov nekaj tisočink mg/l za zdravje ljudi niso nevarne. Naša hrana iz rastlinskih virov vsebuje normalno precej več naravnih fenolnih snovi.

Povečana vsebnost fenolov do 5 tisočink mg/l brez kloriranja za zdravje ni nevarna.

Pri kloriranju vode prihaja do vezave klorirane fenola. Nastale nizko substituirane klorofenole organizem veže na glukuronsko kislino ali sulfate in tako vezane izloči preko ledvic s sečem. To se zelo razlikuje od usode PCB-jev (polikloriranih bifeniлов), ki se ne morejo vezati na glukuronsko kislino ali sulfate in se zato odlagajo v maščevju, medtem, ko se fenoli izločajo s sečem.

V koncentracijah klorofenolov kot nastajajo pri kloriranju litijske pitne vode je edini neugodni vpliv na človeka neprijeten vonj vode. Kloriranje vode lahko škodljivo vpliva na zdravje ljudi, kadar kloriramo vodo, v kateri je veliko organskih snovi. Zato je treba predvsem skrbeti, da bo voda v zajetjih, rezervoarju in na omrežju čim bolj čista, tako da klor pri svojem dezinfekcijskem delovanju ne bo mogel proizvajati škodljivih snovi.

ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO
IN HIGIENO LJUBLJANA p. o.
LJUBLJANA, Parmova ul. 32

BAKTERIOLOŠKE PREISKAVE VZORCEV PITNE VODE VODOVODA LITIJA-SMARTNO
pregled za obdobje 1983-1987

Datum	REKA veliko zajetje	GOZD malo zajetje	rezervoar	črpališče ob Savi	omrežje število vzorcev ustreznih neustreznih	
1.2.1983					4	
10.3.1983	-	-	-	-	1	
4.5.1983	-	-	-	-	4	
24.6.1983						1
28.6.1983	-	-	-	-	2	
1.9.1983					5	
27.9.1983					6	
9.11.1983	-	-	-	-	4	
8.2.1984	-	-	-	-	2	
6.4.1984	-	-	-	-	3	
8.5.1984					5	
5.6.1984	-	-	-	-	3	1
23.7.1984	-	-	-	-	3	
1.8.1984					3	1
18.9.1984					4	1
25.10.1984	+	-	-	-	4	1
19.11.1984					6	
27.12.1984					5	1
12.2.1985					6	
4.4.1985	-	-	-	-	4	
6.5.1985					6	
13.6.1985					4	2
12.7.1985					7	
1.8.1985	-	+	+	+	1	3
9.9.1985					6	
22.10.1985					6	
18.11.1985					7	
5.2.1986	-	-	-	-	4	
10.3.1986					7	
13.5.1986					5	1
18.6.1986	-	-	-	-	1	2
24.7.1986	+	+	-	-	6	
11.9.1986	-	+	+	+	1	3
11.9.1986					4	1
29.9.1986					4	3
29.10.1986					2	2
17.11.1986					6	
29.1.1987					3	
15.1.1987					6	
13.2.1987					4	
2.3.1987	---	-	-	-	1	
6.4.1987					3	
14.4.1987					10	

Legenda: - = ustrezní vzorec
+ = neustrezní vzorec

TEČE IZ LITIJSKIH PIP?

Kloriranja zaradi epidemioloških razlogov za sedaj ni možno opustiti, ker bi ob nastanku hidričnih epidemij nastalo več škode za zdravje ljudi, kot zaradi kloriranja vode.

Zaključek:

Po preverjanju rezultatov vseh analiz vode vodovoda Litija, po konzultacijah na Republiškem sanitarnem inšpektoratu, Univerzitetnem zavodu za zdravstveno in socialno varstvo, Kemijskem inštitutu Boris Kidrič ter Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor podajamo naslednje ugotovitve in mnenje:

- voda vodovoda Litija—Šmartno je občasno bakteriološko onesnažena, kar zahteva dezinfekcijo vode,
- fenolne substance so razen v nekaterih primerih v mejah določil Pravilnika o higieni neoporečnosti pitne vode (Ur. list SFRJ, št. 33/87),
- zaradi preprečitve onesnaževanja in okuževanja pitne vode je potrebno sanirati dotrajano omrežje, urediti kanalizacijo oziroma redno čiščenje greznic, ki morajo biti nepropustne, odplake pa se morajo odvažati izven varstvenih pasov,
- upoštevati in realizirati je predloge Geološkega zavoda, ki so podani v poročilih z dne 13. 10., 15. 11. in 23. 12. 1986,
- za ugotavljanje in spremljanje bakterioloških in sanitarno-kemičnih kvalitativnih podatkov ter stanja objektov je treba upoštevati določila Pravilnika o higieni neoporečnosti pitne vode in Pravilnika o načinu odvzemanja vzorcev in metodah za laboratorijske analize pitne vode (Ur. list SFRJ, št. 33/87).

Zaradi potencialne nevarnosti okuženja pitne vode na zajetjih, v rezervoarju in omrežju in ogroženosti zdravja porabnikov vode vodovoda Litija—Šmartno, je bilo uvedeno kloriranje iste, ki se mora izvajati dokler ne bo zanesljivo potrjena stalna bakteriološka neoporečnost pitne vode v zajetju in na omrežju. V kolikor vam finančna sredstva dopuščajo, lahko ponovno proučite še možnosti dezinfekcije pitne vode na druge načine npr. z ozonom, kajti občasnim porastom fenolov nad normo se zaradi izpiranja razgradnih produktov organskih snovi, ki je pojačano ob dežju in visokem vodostaju, ne bo mogoče izogniti.

Priloga: 3 tabele (podatki o preiskavah vode na kvaliteto)

Odgovorna za medicinsko

delo:

dr. Desimira Markič

Direktor:

dipl. oec. Ferdo Šešek

Vodja higijene:

dr. Mojca Petrič

V vednost:

- Republiški sanitarni inšpektorat
- Univerzitetni zavod za zdravstveno in socialno varstvo
- Zavod za zdravstveno varstvo Maribor
- Sanitarna inšpekcija Litija
- Zdravstveni dom Litija

ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO
IN HIGIENO LJUBLJANA p. s.

LJUBLJANA, Parmova ul. 32

PREISKAVE VODE NA KVALITETO

Podatki o analizah izvidih fenolnih spojin v vodi litijakega vodovoda

Datum	REKA GOZD ZAJETJE	ČRPALIŠČE OB SAVI	OMREŽJE	VREME	KOLIČINA FENOLNIH SUBSTANC
2.9.1986	veliko malo			suho suho	pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
11.9.1987	veliko malo				pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
7.1.1987	veliko malo	črpališče		suho suho suho	pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
21.1.1987			vodovod Litija levi breg vodovod OS Šmartno vodovod ZD Litija		0,003 mg/l 0,004 mg/l 0,004 mg/l
13.2.1987			"M" Market Gradec - levi breg Pekarna Šmartno		pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
2.3.1987	veliko malo	črpališče			pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
17.3.1987	veliko malo	črpališče		suho suho suho	pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
30.3.1987	veliko malo	črpališče		suho suho suho	pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l pod 0,002 mg/l
1.10.1986	veliko malo	črpališče			pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l
24.10.1987	veliko malo	črpališče		po dežju po dežju po dežju	0,004 mg/l 0,005 mg/l pod 0,001 mg/l
30.10.1986	veliko malo	črpališče		suho suho suho	0,001 mg/l 0,001 mg/l 0,001 mg/l
5.11.1986	veliko malo	črpališče		suho suho suho	pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l
12.11.1986	veliko malo	črpališče		suho suho suho	pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l
24.11.1986	veliko malo	črpališče		po dežju po dežju po dežju	pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l pod 0,001 mg/l
15.4.1987		črpališče		suho	0,004 mg/l

Vzorce vode z dne 2.9.1986, 11.9.1986, 7.1.1987, 21.1.1987, 13.2.1987, 2.3.1987, 17.3.1987 in 30.3.1987 je analiziral laboratorij Zavoda SRŠ za zdravstveno varstvo v Ljubljani, vzorce vode z dne 1.10.1986, 24.10.1986, 31.10.1986, 5.11.1986, 12.11.1986, 24.11.1986 in 15.4.1987 je analiziral laboratorij Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor.

Bomo preživeli? Hrup, promet

Hrup je med najhujšimi problemi našega okolja. Posledice prekomerne oz. prevelikega hrupa se na človeku pokažejo v obliki psihičnih in fizičnih motenj. Človek je vse od svojega obstoja poslušal hrup, ki pa je bil naravnega izvora in se je nanj sčasoma privadil. Grom, šum vode, padec drevesa ali skale, plaz, živalski glasovi, veter so bili zvoki, ki so skozi dolgo razvojno dobo človeka oblikovali tudi njegov slušni sistem in ga prilagodili tem naravnim vplivom.

Z razvojem industrije in prometa pa so pričele na ljudi delovati tudi druge vrste zvokov — hrup industrijskih strojev in prometnih sredstev; torej je ob koristni pridobitvi novih izumov človek pričel sebi povzročati tudi škodo na zdravju. Takšen razvojni trend je nenehno rasel in danes smo, kjer smo. To je vsakomur vidno oziroma slišno. Hrup, ki ga moramo prenašati, je prevelik in za zdravje škodljiv. Zakon sicer predpisuje največjo jakost hrupa, in iscer za stanovanja 55 dB/A za delovni čas in 45 dB/A za nočni čas ter 80 dB/A za delovna mesta. Vendar so nekatere meritve (v Litiji jih še nismo izvajali!) pokazale znatna odstopanja od dovoljenih stopenj. V Ljubljani npr. hrup moti kar 59% prebivalcev, saj so meritve pokazale, da celo povprečne stopnje hrupa dosegajo 60 do 83 dB/A (podnevi) in 51 do 75 dB/A (ponoči).

Na osnovi raziskave v Sloveniji iz leta 1981 pa je v naši republici 31% delovnih mest, ki presegajo raven 80 dB/A, in 12% delovnih mest, ki prese-gajo raven 90 dB/A.

Vse to je visoko nad dovoljenim, kar predstavlja za nas resen zdravstveni problem. Slabšanje sluha, psihične motnje, kardiovaskularna obolenja in zmanjšanje delovne sposobnosti so glavne posledice prekomernega hrupa.

In kako je v litijski občini? Podatkov o stopnjah hrupa ob naših cestah nimamo. Glede na to, da vodijo skozi mnoga naselja zelo obremenjene tranzitne ceste, npr. skozi center Litije, pa lahko domnevamo, da veliko naših ljudi ne živi v mirnem okolju in da so nenehno podvrženi škodljivim vplivom hrupa. Nič na boljšem niso Hotič, Zg. in Sp. Log, Ribče, Vernek, tudi Šmartno ima glavno cesto speljano skozi jedro. Kaj storiti? Brez dvoma gre najprej za ugotovitev frekvence prometa, kar se izvede s štetjem, nato pa z meritvijo hrupa. Na osnovi teh podatkov bi morali projektirati obvozne ceste, v bodoče pa izrabo prostora načrtovati in izvesti tako, da ne bomo najprej gradili stanovanjskih enot, nato pa zraven njih še tranzitnih cest in industrijskih obratov.

V Litiji je torej preveč hrupa, ki ga povzroča promet. Če k rednemu (tranzitnemu in lokalnemu) prometu prištejemo še ekstremno glasne mopede in težje motorje, ki povprečne (in dovoljene) stopnje decibelov krepko dvignejo, potem je slika jasna.

Mnogo prometnega hrupa pa povzročajo tudi lokacije objektov, ki jih ljudje pogosto uporabljajo in morajo priti do njih. Če so ti objekti oddaljeni od bivalnega okolja, ljudje uporabijo avto ali drugo prevozno sredstvo in povzročajo hrup.

Prihodnjič: Naši občinski ekološki grehi

Š. Struna

ZAKAJ TAKO?

Zadnje čase ne mine dan, da ne bi po radiu ali televiziji slišala o ekologiji. Tudi v zadnjih številkah Glasila občanov lahko beremo o čistem okolju. Ob vsem tem pa se sprašujem, ali je res samo nečist zrak kriv za onesnaževanje okolja. Kaj ja odpadki, ki jih občani mečejo na zelenice in ulice? Tega ne počnejo le otroci, ampak tudi mnogi odrasli. Otroška leta sem namreč preživljala na vasi, brez asfalta in pločnikov, a so nas kljub temu starši naučili spoštovati naravo. Sedaj že 14 let živim na Rozmanovem trgu. Naše naselje bi bilo lahko lepo, predvsem pa čisto, le ljudje ne bi odmetavali raznih odpadkov po zelenicah in ulicah. Pri vsakem bloku stoji posoda za smeti, tudi košarice za odpadke so tu in tam nameščene, a so bolj za okras kot za tisto, čemur so namenjene. Mar je res tako težko nesti odpadke tja, kamor sodijo? Na zelenice prav gotovo ne. Pravijo, da zima pusti za sabo marsikaj. Jaz pa menim, da zima ne pusti ničesar, pustijo nekulturni ljudje. Tudi pločniki so za nekatere preozki, saj je ob njih še meter poteptane zelenice. Imamo tudi igrišče in peskovnik, vendar se otroci, pa tudi odrasli podijo po dovriščih, vpijejo, brajco žoge... kot da si na nogometnem igrišču!

Marsikaj bi še lahko napisala. Toda, dokler starši svojih otrok ne bodo navadili na red in čistočo, ne moremo upati na boljše. Star pregovor pravi, da, kjer se osel valja, dlako pusti. Taki so tudi nekateri prebivalci, otroci in odrasli. Tudi v vrtcu in šoli bi morali otroke poučiti o varstvu narave. Če bo šlo tako naprej, se bo litijska mladina čez nekaj let dušila v lastnih odpadkih.

Mnenja sem tudi, da bi za vsako onesnaženje morala biti kazen. Verjetno bi se odnos do okolja kaj hitro spremenil.

S. V.

Sanacijski program občinske zdravstvene skupnosti Litija

Občinska zdravstvena skupnost Litija je poslovno leto 1986 zaključila s presežki odhodkov v znesku 112.300.183,58 din (čista izguba). Glede na zakon o začasnih prepovedih razpolaganja z delom družbenih sredstev družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za porabo v letu 1986 (Uradni list SRS šte. 31/86) Občinska zdravstvena skupnost Litija na podlagi izračuna po obrazcu IS ni smela razpolagati z delom družbenih sredstev, ki jih je oblikovala nad dovoljeno porabo za leto 1986 v znesku 196.655.868 din. Vendar pa je, glede na to, da je Občinska zdravstvena skupnost Litija že porabila ugotovljena sredstva po obrazcu IS v višini 144.272.586 din, na dan 31. 12. 1986 bilo izločenih na poseben račun pri Službi družbenega knjigovodstva le 52.383.282 din presežkov. Po navodilih Službe družbenega knjigovodstva se ugotovljeni presežki upoštevajo v dovoljeno porabo za leto 1987. Tako je znašala skupna negativna razlika Občinske zdravstvene skupnosti Litija po zaključnem računu za leto 1986 164.456,58 din.

I. VZROKI, DA JE OBČINSKA ZDRAVSTVENA SKUPNOST LITIJA V LETU 1986 POSLOVALA Z NEKRITIMI ODHODKI:

Na negativno poslovanje v letu 1986 so vplivali naslednji vzroki:

Občinska zdravstvena skupnost Litija je imela v letu 1986 nepričakovane izdatke, kot so: nujna operacija srca v Švici (obremenitev 11.201.616 din), uveljavljanje bolnišničnega zdravstvenega varstva med začasnim bivanjem v Franciji (obremenitev 327.995 din), rizična nosečnost (cca 10.000.000 din), transplantacija kože (obremenitev cca 2.800.000 din), amputacija noge (8.041.503 din), intenzivna terapija je bila potrebna uporabniku v domski oskrbi ter uporabniku na domu (obremenitev mesečno cca 500.000 din).

Izjemno visok porast stroškov v letu 1986 Občinska zdravstvena skupnost Litija beleži pri zdravniški zdravstveni dejavnosti. V letu 1985 je bilo na zdraviliškem zdravljenju 183 pacientov ter realiziranih 2.399 oskrbnih dni, v letu 1986 pa 194 pacientov, realiziranih pa 1 oskrbnih dni oziroma za 17,5% več v primerjavi z letom 1985. Za to dejavnost je bilo porabljenih 31.363.049 din sredstev, za 207% več kot v letu 1985. Predvsem se odraža podaljšano bolnišnično zdravljenje, kjer Občinska zdravstvena skupnost krije stroške bivanja in prehrane (hotelski del) in zdravstvene storitve (zdravstveni del). Program zdraviliškega zdravstvenega varstva je prekoračen za približno 10.500.000 din.

V občini Litija se je v letu 1986 pojavila epidemija gripe, vodenih koz ter griže, program osnovnega zdravstvenega varstva pa je bil prekoračen za okoli 66.800.000 din. V osnovnem zdravstvenem varstvu je bilo v letu 1985 obravnavanih 98.030 pacientov, v letu 1986 pa 109.039, torej je bilo v letu 1986 obravnavanih 11.009 več pacientov. Skupni stroški zdravstvenega varstva so se glede na leto 1985 povečali za 160%.

V primerjavi z letom 1985 je prekoračen tudi program bolnišničnega zdravstvenega varstva za okoli 96.800.000, zdravilo pa se je 438 pacientov več kot v letu 1985. Predvsem izstopajo Univerzitetni klinični center, Splošna bolnišnica Trbovlje, Onkološki inštitut Ljubljana in Golnik.

Prekoračen program pa beležimo tudi pri specialistični zdravstveni dejavnosti (cca 15.100.000 din), pri porabi zdravlil in injekcij (2.712.150 din), zobozdravstvenem varstvu (2.240.000 din), reševalnih prevozih (10.120.000 din) in ortopedskih pripomočkih (1.448.100 din).

Tudi sonce je lahko sovražnik

Pomožno nogometno igrišče v Litiji je junija letos spet gostilo največjo enoto teritorialne obrambe naše občine. V soboto, 13. junija zjutraj, je bilo igrišče polno fantov — naših teritorialcev iz cele občine, ki so se zbirali okrog svojih komandirjev na točno določenih zbornih mestih. Pred uradnim pričetkom celodnevne usposabljanja so čas čakanja nekateri izkoristili za sestanke vojaškega kolektiva, na katerem so se pogovorili o poteku usposabljanja in osvežili znanje o osnovnih značilnostih in nalogah ob mobilizaciji. Program celodnevne usposabljanja je bil težak in zahteven.

Lepo, vedro jutro je naznanilo prijeten dan. »Močilo nas ne bo,« so menili vojaki, kajti slabo, deževno vreme je lahko kaj huda ovira pri uspešnem izvajanju nalog. Toda že v dopoldanskih urah se je izkazalo, da bo ta dan sonce sijalo z vso svojo močjo. In vojska je bila spet mokra. Toda tokrat od sonca in vročine. Izkazalo se je, da je tudi sonce lahko sovražnik.

Kljub hudi vročini je usposabljanje potekalo po programu, ki so ga starešine enote pregledale na predhodnih pripravah. Spet je bila opravljena »smotra« — pregled opreme, na kateri je bilo ugotovljeno, da pripadniki teritorialne obrambe zadovoljivo čuvajo svojo opremo, za katero so zadolženi. Izvajali sta se tudi strokovno vojaško usposabljanje in moralno-politična vzgoja, ki pa nista dosegli svoje prave kvalitete, kajti huda ripeka je naredila svoje. Zainteresiranost pripadnikov je bila iz ure v uro slabša, izvajanje nalog pa vse težje in težje. Tudi kosilo in iskanje sence v bližini igrišča nista pripomogla k boljši aktivnosti.

Po kosilu je enota čakala najtežja naloga: pohod z vodenjem in zavarovanjem do Ponovič in nazaj. Sonce je bilo neusmiljeno, kondicijske sposobnosti pa prav nič zadovoljive. Po dveurni hoji se je enota vrnila na igrišče zdelana, kot bi prišli iz najhujšega boja. A vendar je ta pohod poživil usposabljanje.

Po končani vzgoji je bila izvedena krajša analiza usposabljanja, na kateri so starešine ocenile potek usposabljanja in se pogovorile o pomanjkljivostih, ki so ga spremljale. Kljub temu da je bila vročina hud sovražnik, je bilo le-to uspešno izpeljano do konca. V prihodnje bo potrebno podobna usposabljanja temeljiteje načrtovati, predvsem z večjo aktivnostjo in angažirano starostjo; vsi pripadniki teritorialne obrambe pa bodo morali povzročiti več pozornosti svoji kondicijski sposobnosti.

Navedeno usposabljanje je bilo uvod v nadaljnja večja usposabljanja naše največje enote. Pri načrtovanju le-teh pa bo nujno potrebno upoštevati vse dosedanje izkušnje.

Marina Krnel

Porabnik torej koristi zdravstvene storitve v skladu s svojimi potrebami, pomembno vlogo pa imajo tudi dostopnost, obseg in kvaliteta mreže zdravstvenih organizacij. Pri tem uporabnik ravna neodvisno od materialnih možnosti plačnika storitev, to je občinske zdravstvene skupnosti.

Občinske zdravstvene skupnosti v SR Sloveniji so v letu 1986 s sklenitvijo samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji za obdobje 1986—1990 uveljavile nov sistem solidarnosti, ki temelji na osnovi meril, ki upoštevajo strukturo prebivalstva in specifične potrebe skupin ter dohodkovne sposobnosti občinskih zdravstvenih skupnosti. Po sistemu, ki velja, je Občinska zdravstvena skupnost Litija v letu 1986 prejela 24.120.000 din solidarnostnih sredstev, v skladu republiške solidarnosti pa je v letu 1986 prispevala 25.231.120 din. Torej je Občinska zdravstvena skupnost Litija v republiški solidarnostni sklad vplačala več sredstev, kot jih je iz sklada dobila.

Občinska zdravstvena skupnost Litija je v letu 1986 prejela le dodatna republiška solidarnostna sredstva v višini 30.000.000 din.

V letu 1986 je Občinska zdravstvena skupnost Litija tudi izgubila pomemben vir prihodka, to je medobčinsko oziroma regijsko solidarnost, kar je v letu 1986 pomenilo za okoli 64.700.000 din manj sredstev, kar pa je morala nadomestiti z večjo prispevno stopnjo.

Vzrok za nastalo izgubo v letu 1986 je tudi pokrivanje nekritih dohodkov iz leta 1984 v višini 13.132.631 din ter iz leta 1985 v znesku 59.254.796,52 din, skupaj 72.387.427,87 din, poleg tega pa je morala v letu 1986 poravnati še neporavnane obveznosti iz leta 1985 (okoli 12.100.000 din).

V svojem finančnem načrtu za leto 1986 ni imela zagotovljenih sredstev za obveznost po samoupravnem sporazumu za dokončanje kirurškega bloka splošne bolnišnice Murska Sobota in Medicinske fakultete v Ljubljani v višini 5.600.000 din. Delno pa je vzrok za nastalo izgubo tudi hitrejša rast osebnih dohodkov izven naše občine od rasti dohodkov v naši občini in tem prispevkom, ki se plačujejo po sedežu organizacij združenega dela. Osebnih dohodek namreč predstavlja enega od elementov kalkulacije cene za zdravstvene storitve. Ker pa je le-ta v republiki oziroma regiji rasel hitreje kot v občini Litija, je večina izvajalcev uveljavljala višje

Med vzroke za primanjkljaj prihodkov Občinske zdravstvene skupnosti Litija sodi tudi obstoječ sistem financiranja. Namreč za zdravstvene skupnosti in nekatere druge je namreč predpisan sistem zbiranja sredstev po principu delovnega mesta, za ostale skupnosti pa po domicilnem principu.

V občini Litija ugotavljamo precej neugodno strukturo uporabnikov. Neugodno je tudi razmerje med aktivnimi zavarovanci in vsemi zavarovanci. V občini imamo precej visoko udeležbo upokojenecv in kmetov glede na število vseh uporabnikov. Pri upokojenih velja, da so zavarovanci tiste zdravstvene skupnosti, kjer bivajo, vemo pa, da imamo dobršni del (cca 3.600) občanov, ki predstavljajo dnevno emigracijo, torej so uporabniki drugih zdravstvenih skupnosti in združujejo sredstva v tistih zdravstvenih skupnosti, kjer so zaposleni. Po podatkih so v občini Litija zaposleni 5003 občani, torej več kot polovica občanov ustvarja dohodek v drugi občini, ko pa se le-ti upokojijo, so zavarovanci naše skupnosti.

Ravno tako pa se tudi deleži, ki jih prispevajo kmetje za zdravstveno varstvo, zmanjšujejo, medtem ko se stroški za zdravstvene storitve kmečkih uporabnikov po ocenah v primerjavi z izdatki za ostale uporabnike povečujejo. Da pa bi se tako stanje ne nadaljevalo, je republiška zdravstvena skupnost predlagala, da bi v letu 1987 vse občinske zdravstvene skupnosti na območju SR Slovenije sprejele sklepe o drugačnem plačevanju oziroma obračunavanju prispevkov iz kmetijske dejavnosti.

II. VIR ZA POKRIVANJE NEKRITIH ODHODKOV IZ LETA 1986:

Občinska zdravstvena skupnost Litija bo v letu 1987 nastalo izgubo iz leta 1986 v višini 164.465,58 din pokrila s posebno prispevno stopnjo iz dohodka na osnovi BOD delavcev organizacij združenega dela.

III. MOŽNI UKREPI ZA SANACIJO IZGUB:

1. Odobranje zdraviliškega zdravstvenega varstva se omeji le na primere, ko gre za podaljšano bolnišnično zdravljenje, le v izjemnih primerih pa tudi po presoji konzilija osnovne zdravstvene dejavnosti, po možnosti v zdravilišča izven SR Slovenije zaradi ugodnejših cen.

2. Preverja se utemeljenost plačila participacije uporabnikom. Plača jo tisti, ki jo mora, opravičen plačila participacije pa je tisti uporabnik, ki mu ta pravica gre.

3. Spremeni in dopolni se 45. člen 3. in 4. točke samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva glede zaračunavanja 100% višje participacije (za opravljene specialistične preglede pri okulistu, otologu, ortopedu), kot je določeno v omenjenem členu.

4. Dosledno se upošteva določilo o uporabi reševalnega prevoza, prouči se možnost organiziranja taksi službe na območju občine Litija.

5. Uvede se nadzor in s tem tudi omejitev potrošnje zdravlil preko receptov.

6. Poostri se kontrola bolniškega staleža v sodelovanju zdravstvenih delavcev in organizacij združenega dela (obiski sindikalnih delavcev in socialnih delavcev organizacij združenega dela na domu bolnika).

7. Dosledno se mora uresničevati 134. a člen Zakona o zdravstvenemu varstvu, ki določa, da ima zdravstvena skupnost oziroma organizacija združenega dela, ki zagotavlja uporabniku pravico do zdravstvenega varstva in pravico do socialne varnosti, pravico zahtevati povrnitev škode od tistega, ki je namenoma ali iz hude malomarnosti povzročil bolezen, poškodbo ali smrt osebe (Uradni list SRS 1/80, 45/82, 42/85).

8. Dosledno se mora uresničevati 52. in 53. člen samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva (Uradni list SRS 26/83), da bodo uporabnikom zaračunane tiste zdravstvene storitve, ki presegajo dogovorjeni standard (uresničevanje pravic v višjem standardu mimo dogovorjenega postopka, npr.: brez napotnice, ki je predpisana itd.).

9. Občinska zdravstvena skupnost Litija uvede evidenco izdanih ortopedskih pripomočkov trajnejše uporabnosti in večje vrednosti, zahteva pa uporabi njihovo vračilo in jih ponovno daje v uporabo.

10. Poostri se kontrola oziroma nadzor nad izvajanjem sprejetih programov, izstavljenimi fakturami s ciljem, da se odpravi plačevanje tistih storitev, ki niso bile opravljene.

11. Posamezen izvajalec Občinske zdravstvene skupnosti Litija lahko realizira program le do dogovorjenega obsega. V primeru, da bo program presežen, mora

IZ KMETIJSTVA

Setev strniščnih dosevkov

Pridelek dosevkov je predvsem uporaben za prehrano živali. S povečanjem tega vira krme je mogoče zmanjšati obseg zemljišč, na katerih pridelujemo krmo, sproščeno njivsko površino pa nameniti za pridelavo žita oziroma tržnih poljščin. Ker so krmni dosevki najbolj primerni za prehrano živali neposredno, t.j. s pokladanjem presnega pridelka, zadostuje manjša količina konzervirane krme za zimsko obdobje, s čimer prehrano živali pocenimo.

S pridelkom dosevkov naj bi zagotovili čim bolj kakovostno krmo s čim večjo vsebnostjo beljakovin. Pridelovanje pitnika, 6. j. koruze za klajo, strniščne repe ter presajene pese in kavle, torej rastlin, ki jih sedaj pri nas še v velikem obsegu pridelujemo na žitnih strniščih, ni najbolj smiselno, kajti te rastline vsebujejo le malo beljakovin, njihovo pridelovanje pa zahteva mnogo ročnega dela. Mnogo primernejši so KOŠEVINSKI POSEVKI, pridelek pospravljamo s košnjo.

Sejemo lahko naslednje koševinske dosevke:

— PRI ZGODNJI SETVI (do konca julija): krmni grah s koruzo ali ovsem, jaro grašico z ovsom, aleksandrijsko ali perzijsko deteljo z mnogocvetno ljujko, čisti posevek mnogocvetne ljujke, krmno ogršičico, krmno repico, ohrovt strženar;

— PRI KASNEJŠI SETVI (do sredine avgusta): krmni grah s koruzo ali ovsom, jaro grašico z ovsom, krmno repico, mnogocvetno ljujko in krmno ali oljno redkev, ki pa je primernejša za podor kot za krmo, ker je živina ne jada rada.

Ker dajejo dosevki pri zgodnejši setvi večji pridelek, pripravimo njivo za setev takoj po spravilu glavnega posevka, in sicer s sorazmerno plitvim oranjem in kultiviranjem.

Seme večine dosevkov je drobno. Zato mora biti površinski sloj zemlje zelo dobro pripravljen. Najbolje je, če njivo oskrbimo s fosforjem in kalijem že pred setvijo prejšnjega glavnega posevka, ob setvi dosevka pognojimo le z dušičnim gnojilom. Metuljnice in mešanice z metuljnicami gnojimo z dušikom le umerjeno (40–60 kg/ha N. dušika). Nasprotno pa zahtevajo križnice in ljujke izdatno gnojenje (do 100 kg/ha čistega dušika). Kot vir dušika je uporabna tudi gnojnica ali gnojevka, med rudniskimi gnojili pa KAN ali UREA.

Naravni pogoji v naši občini so takšni, da omogočajo še en pridelek z njiv, kjer je bilo požeto žito, saj je tudi tu možnost za večji pridelek lastne krme.

AKTIV MLADIH ZADUŽNIKOV
LITIJA

Ustanovili zvezo društev upokojencev

Delegati društev upokojencev iz Litije, Gabrovke in Dolso se 8. maja 1987 sestali na ustanovnem občnem zboru zveze društev upokojencev občine Litija, podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi zveze in potrdili njena pravila.

Delo zveze bo usmerjal 7-članski izvršilni odbor, ki ga vodi Stane Upej. Delegati so izvolili še nadzorni odbor in disciplinsko komisijo.

Več o delu in načrtih naših upokojencev pa v eni izmed naslednjih številok.

J. S.

Novi zabojniki za steklo

V preteklem mesecu so se v Litiji pojavili lični beli zabojniki za steklo. Postavili so jih delavci Dinosa na vseh tistih mestih, kjer se občani najpogosteje srečujejo z vprašanjem, kam z odpadnim steklom. Verjamemo, da bodo poslej steklenice, ki jih trgovine ne odkupujejo, in druga tovrstna embalaža našle pot do predelovalca, saj je znano — tako kot piše na zabojniku — da je steklo koristen odpadček.

J. S., Foto: GO

pravočasno prirediti postopek za dogovarjanje v skupnosti.

12. Korigira se prispevna stopnja iz kmetijske dejavnosti s ciljem, da tudi kmečko prebivalstvo prispeva sredstva k zmanjšanju stroškov te skupnosti glede na to, da se sredstva kmečkih uporabnikov, ki jih prispevajo za zdravstveno varstvo, zmanjšujejo, medtem ko se stroški za zdravstvene storitve povečujejo.

13. Potrebno je iskati možnosti za pokrivanje stroškov kliničnega zdravljenja v regijskem ali republiškem prostoru.

14. K znižanju stroškov zdravstvenega varstva bo pripomogla tudi večja zavest posameznih uporabnikov kot tudi širše družbe o pomembnosti organiziranja preventivne zdravstvene vzgoje.

VI. ZAKLJUČEK:

Vse ugotovitve in možnosti za konkretno reševanje problemov v zdravstveni skupnosti so zajete v posameznih točkah gradiva, pri čemer je potrebno poudariti, da bo na tem področju treba voditi akcijo za spremembo sistema v zdravstvenemu varstvu na eni strani in osveščanja prebivalstva na drugi strani.

Občinska zdravstvena skupnost Litija

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija, Delavska univerza

objavlja za šol. l. 1987/88

RAZPIS

I. za vpis v programe srednjega usmerjenega izobraževanja

1. kovinsko-obdelovalna usmeritev
 - program obdelava kovin in upravljalce strojev (1. in 3. letnik) — SR
 - program obratni strojni tehnik — tehnolog (1. letnik) — NAD
2. promet in zveze
 - program vožnja motornega vozila — smer voznik (SKR)
 - program organizator notranjega prometa — prometni tehnik (NAD)
3. komercialni tehnik (NAD)
4. živilska predelava — smer živilski delavec (SKR)

II. v osnovno šolo za odrasle (od 6. do 8. razreda)

III. v programe strokovnofunkcionalnega izobraževanja za delo (tečaje):

- upravljalce lahke in težke gradbene mehanizacije
- tečaj za voznike viličarja
- tečaj tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski)
- začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
- tečaj za skladiščnike
- začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja
- tečaj za gostinske delavce
- tečaj iz varstva pri delu
- higijenski minimum

Vse informacije o posameznih oblikah izobraževanja dobite na delavski univerzi. Parmova 4, tel. 881-182, vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 16. ure, ob sobotah od 8. do 10. ure.

Kaj mora vedeti imetnik tekočega računa?

V banki lahko odpre tekoči račun tisti, ki zagotovi redni priliv sredstev na tekoči račun.

Redni priliv sredstev je lahko:

- nakazilo rednega mesečnega dohodka
- nakazilo pokojnine
- nakazilo invalidnine
- nakazilo štipendije
- priliv sredstev s plogi ali drugimi nakazili.

Kdaj sme imetnik tekočega računa koristiti sredstva, ki so nakazana na njegov tekoči račun:

— mesečni osebni dohodek šele takrat, ko je ta knjižen pri Službi družbenega knjigovodstva »na plačilni dan DO«, n.pr., če je 14. 6. 1987 plačilni dan, imetnik TR lahko izstavi ček šele 14. 6. 1987;

— pokojnino lahko koristi imetnik tekočega računa z dnem, ko je ta knjižena na njegov račun. Ponavadi, razen nekaterih izjem, je to prvi delovni dan v mesecu;

- invalidnina z dnem, ko je ta nakazana na tekoči račun;
- štipendija z dnem, ko je ta nakazana na tekoči račun;
- polog ali nakazilo z dnem, ko je ta nakazan na imetnikov tekoči račun (npr. 25. 6. 1987 imetnik položi v banki na svoj TR določeno vsoto denarja in še isti dan lahko izstavi ček in koristi ta sredstva.

Zadnje čase opažamo v banki neupravičena negativna stanja na tekočih računih. Imetnik tekočega računa, ki izstavlja ček brez kritja na svojem tekočem računu, stori prekršek, če je ta znesek manjši od 50.000.— din. V primeru, če je znesek večji od 50.000.— din, stori že kaznivo dejanje, čeprav je to samo za en dan.

Banka je dolžna vsakega imetnika tekočega računa, ki izda nekriti ček, prijaviti pristojni službi.

V času, ko sredstva presegajo stanje na tekočem računu (negativno stanje), banka zaračunava zamudne obresti, ki so trenutno 84%.

Po 6 mesecih lahko občan, ki posluje v skladu s pogodbo o tekočem računu, zaprosi pri banki za limit. Banka imetniku odobri limit za dobo 6 mesecev. V tem času ima lahko imetnik na računu negativno stanje, vendar samo do določene višine limita, ki mu je odobren. Najvišji znesek limita je 60.000.— din, obrestna mera pa je 80%.

Pri izstavljanju čekov mora imetnik tekočega računa vedeti, da je najvišji znesek pri brezgotovinskem plačevanju 50.000.— din in najmanjši 1.000.— din.

Pri gotovinskem izplačilu pa velja pravilo, da lahko dvigne pri enoti banke, ki vodi njegov tekoči račun, do višine sredstev, ki jih ima na tekočem računu. Pri drugi enoti Ljubljanske banke lahko dvigne na en ček 50.000.— din, pri ostalih bankah, pošti ali SDK pa samo do višine 20.000.— din.

Vsak uničen ček mora imetnik vrniti enoti banke, ki mu je čke izdala, zaradi izbrisa čeka v računalniku.

Imetnik tekočega računa mora sam voditi evidenco o stanju na svojem tekočem računu s pomočjo čekovnih talonov in jo primerja z evidenco na izpiskih, ki jih prejema trikrat mesečno.

To je le nekaj bistvenih pojasnil in novosti, ki bi jih moral vedeti vsak imetnik tekočega računa.

LB Ekspozitura Litija
Agata Primožič

KS ŠTANGARSKE POLJANE

Tekmovanje koscev in grabljic

Aktiv mladih zadrušnikov M — KZ Litija je v sodelovanju z OO ZSMS Štangarske Poljane in M — KZ Litija organiziral tekmovanje KOSCEV IN GRABLJIC, ki je bilo v soboto, 6. junija 1987, pri Gasilskem domu v Štangarskih Poljanah.

V košnji in grabljenju ter spretnosti igri so se pomerile ekipe iz Moravč, Reke Gozda, Jevnice, Kresniškega Vrha, Vintarjevca in Štangarskih Poljan.

Kosci in grabljice so pokazali, da znajo še kako poprijeti za koso in grablje, saj se zavedajo, da se prav vsak košček zemlje le ne da vedno obdelovati samo s stroji. K še boljšim dosežkom pa so mlade spodbujali številni gledalci, ki so kljub lepemu vremenu prišli na to zanimivo prireditev.

Najboljši so bili zadrušniki iz Moravč, sicer pa rezultati niso tako pomembni, pomembnejše je spoznanje, da so mladi zadrušniki navduše-

ni nad takimi akcijami, ki prispevajo k medsebojnemu spoznavanju, izmenjavi izkušenj.

Zbrane zadrušnike sta pozdravila tov. Mirko Kaplja, predsednik Skupščine občine Litija, in direktor M — KZ Litija tov. Vinko Košmrl. Oba sta poudarila velik pomen takih srečanj mladih za nadaljnji razvoj kmetijstva in pomembnost oživitve takšnih tekmovanj in srečanj mladih zadrušnikov v občini Litija.

Da je prireditev tako uspela, velja tudi pohvala tov. Francu Brčanu z Obolnega, priznanem strokovnjaku za tovrstna tekmovanja.

Po tekmovanju je bilo družabno srečanje, za veselo razpoloženje pa so poskrbeli Šentviški fantje.

Aktiv mladih zadrušnikov
M — KZ Litija
(Franci Rokavec)

Kosci so se spoprijeli z visoko travo, s časom in čistočo košnje

KRAJEVNA SKUPNOST LITIJA

Občinsko tekmovanje gasilcev v gasilsko-športnih disciplinah

Občinska gasilska zveza Litija in Občinski štab za civilno zaščito SO Litija sta v mesecu maju in juniju 1987 izvedla program za občinsko tekmovanje gasilcev v gasilsko-športnih disciplinah od pionirjev do članov. Tekmovanja se je skupno udeležilo 470 tekmovalcev (pionirjev, mladincev, članov in CZ), ki so v športnem duhu preverili svojo usposobljenost in znanje na tekmovalni način.

Dne 23. 5. 1987 so tekmovali v gasilsko športnih disciplinah pionirke, pionirji, mladinke in mladinci v Litiji, dne 14. 6. 1987 pa članice, člani in civilna zaščita na Savi. Na tem mestu naj pohvalimo vso organizacijo GD Sava, katerega člani so odlično organizirali tekmovanje. Kot na vsakem tekmovanju se je tudi na tem nasmehnila športna sreča nekaterim ekipam, druge pa zapustila. Vendar pa je tudi požarno znanje bilo poglobilni faktor za boljše uvrstitve.

Dosežena mesta in rezultati gasilskih desetini:

Pionirji A: 1. GD Vače — 954, 2. GD Kostrevnica I. — 949, 3. GD Šmartno — 948.

Pionirke A: 1. GD Dole — 939.

Pionirji B: 1. GD Vače — 781,5, 2. GD Jevnica — 760,5, 3. GD Dole — 712,5.

Pionirke B: 1. GD Šmartno — diskvalifikacija.

Mladinci: 1. GD Vače — 828,6, 2. GD Kresnice — 801,7, 3. GD Jablanica — 798,5.

Mladinke: 1. GD Jablanica — 805,5, 2. GD Vače — 781,1, 3. GD Kresnice — 722,3.

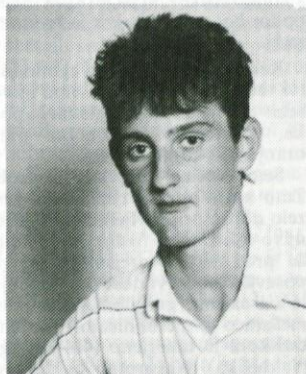
Člani: 1. GD Vače, 869, 2. GD Liberga II. 865,5, 3. GD Jevnica 854,5.

Članice: 1. GD Liberga — 832.

Civilna zaščita: 1. CZ KS Vače — 839, 2. CZ KS Litija LB — 827, 3. CZ KS Jevnica — 816,5.

Branko Gojnik

Boštjan Zupan

Vsaka smrt je boleča, če pa ugasne mlado življenje, ki se je kakor divja reka zaganjalo v skalo, omagovalo in zmagovalo, kipelo k višku, je bolečina toliko težja.

Z naravo se je neusmiljeno bojevati; tu preživiš ali si poražen. Boštjan je izbiral življenje, strumno in odločno.

Njegova poklicna odločitev ga je usmerjala med ljudi, saj je njegova osebnost izžarevala človeško toplino, ki nam jo je tako radodarno delil, in ne čudimo se, da je imel toliko prijateljev doma, v šoli in v športu. Živel je in hotel živeti kot vsi mladi ljudje in v tem hrepenenju in mladostni zagnanosti je izgorel.

Nesrečna smrt na pragu nekega novega življenja je pretrgala nit vzpona mladega človeka, ga oropala za neizživete mladostne radosti, nam pa vzela iskrenega prijatelja. Zato bo med nami ostal večno lep in mlad.

Franc Končar

V soboto, 9. junija, so se tik pod Partizanskim vrhom končale stopinje Boštjana Zupana, 16-letnega dijaka srednje šole za trgovinsko dejavnost iz Litije.

Novico, da je prekinjeno mlado življenje, smo krajani Dobrave sprejeli nenadoma, surovo in brez olepšav. Onemeli smo, narava je prisluhnila tišini in sredi gluhega molčanja smo tiho, tiho ihteli.

Na Graški cesti dobili novo razsvetljava

Graška cesta v Litiji je bila najbrž ena redkih ulic, kjer so vse do nedavnega gorele javne luči na neuglednih lesenih drogovich.

Krajani KS Litija-levi breg, bolje rečeno, prebivalci soseske ob Graški cesti so se odločili, da ob pomoči komunalne skupnosti Litija postavijo nove luči. Izvolili so poseben odbor, organizirali delo in rezultati niso izostali. Vsako gospodinjstvo je prispevalo po 16.000 dinarjev in se obvezalo za nekaj ur prostovoljnega dela, ostala dela pa je izvedla Komunalna. S sredstvi komunalne skupnosti in lastnimi vlaganji so tako prebivalci Graške ceste dobili lične »jurčke«.

J. S.

Foto: GO

Takole so postavljali električne drogeve na Graški cesti

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

Kulturna dejavnost najmlajših

Čeprav uradno samostojnega kulturnega društva na osnovni šoli Dole nimamo, delujejo že več let kontinuirano naslednje skupine: plesna, lutkovna in domsko-gledališka skupina.

Začetki plesne skupine segajo v leto 1980/81, ko je z delom pričela Katarina Anžič. Pred štirimi leti je mentorstvo prevzela Marta Božič. Skupina se je prvič javno predstavila ob otvoritvi Kovinarske, naslednji važnejši nastop skupine ZVONČEK je bil ob prireditvi Dobimo se na Dolah, kjer so zaplesali na takrat zelo popularno melodijo RAČKE. Z melodijo SANTA LUCIJA so gostovali v Gabrovki ob razvitju prapora. Na Vačah so zaplesali na občinskem srečanju plesnih skupin, v Litiji pa ob 5. obletnici jevnike plesne skupine RONDO. V letošnjem letu so formirane tri skupine. Nastopajo na vseh proslavah, ki so v okviru KS Dole. Plesalci se sestajajo enkrat tedensko in še dodatno pred nastopi. Njihovi gibi ob melodijah popestrijo ostale kul. dejavnosti.

Lutkovna skupina pripravlja letno po eno lutkovno predstavo. Z letošnjo Didel, dudel Daja so se predstavili najmlajšim ob prihodu dedka Mraza. Letos so prvič sodelovali na regijskem srečanju v Litiji. Delo lutkovne skupine ima že večletno tradicijo. Začela je tovarišica Darinka Kobal leta 1977 z lutkovno igrico Bajka o dedku Mrazu. Člani skupine so izdelali lutkovni oder, ki je rezultat lastnega dela, žamet pa je brezplačno prispevala Dekorativna iz Ljubljane. Mentorstvo je zatem prevzela Jožica Vrtačnik, žal pa pestijo skupine težave. Predvsem nima animatorja, ki bi svetoval in pomagal pri izdelavi lastnih lutk. Vzgojiteljice VVE Gabrovka nam po svojih močeh priredijo lutke. Zelo posrečena je bila priredba gasilcev in gasilk za lutkovno igrico Hruške gor, hruške dol v preteklem letu. Člani lutkovne skupine se pripravljajo na priložnostne nastope na proslavah in spominskih dnevih. Načrtov je veliko, žal pa premalo mentorjev, ki bi bili pripravljene pomagati pri delu. Radi bi izpopolnili tehniko, za kar bi bilo potrebno strokovno izpopolnjevanje mentorja, in sceno.

Dramsko-gledališko delo je bilo na šolah redno prisotno, kar še posebej velja za podeželske šole. Posebej radi se učijo učenci nižjih razredov. Letos se učijo za zaključek šolskega leta šaljkve na račun šole, šolskega uspeha in učiteljev. Učenci nižjih razredov pripravljajo recitale. Predvsem imajo radi poezijo novejšega datuma. Lotevajo pa se tudi igranja pravljič. Tako so lansko leto nadaljevali že kar pozabljeno gledališko dejavnost z igrico Žarka Petana, Obtoženi volk. Vsi se še spominjamo posrečene, dramaturško dovršene igrice KRTAČKE ZOBACKE. Letos pa pripravljajo igrico, ki posega v otroški svet fantazije, ozvezdje, vesolje z naslovom V OZVEZDJU POSTELJE. Igra zahteva od igralcev postavitev v čustveni svet zvezd v povezavi z igrivostjo vsakdanje deklice Ane, njenih težav s sladoledom, Črtom. Veliko je dela pri priravah, še posebej, ker je treba

poleg učenja teksta pripraviti sceno, kostume, napisati plakate. Ni pa se treba truditi za obisk, ker so vse kulturne prireditve šolarjev dobro obiskane.

To je bil le skop prikaz dela, kajti vsega žal ni mogoče napisati, treba je pogledati. Vabimo vse, ki bi bili pripravljene pomagati pri delu, da se vključijo v delo. Ne bo jim žal. Počutili se bodo mlade, realizirali pa bodo lahko tudi svojo kreativnost in ustvarjalnost.

Jožica Vrtačnik

KRAJEVNA SKUPNOST HOTIČ

Hotič se prebuja

KS Hotič postaja ena najdelavnejših v zadnjem obdobju v naši občini. Napolnil sem se v kraj, kjer sem preživel svoje otroštvo in mladost ter spremljal življenje ljudi, ki so si z žuljavimi rokami ustvarili lepše življenje. Odkar vodijo krajevno skupnost taki zagnanci, kot so Stane Vičič, Berto Pintarič, Martin Penčur, Franc Juvančič, Ludvik Kimovec in še kdo, so krajani postali enotnejši in s skupnimi napori dosegajo delovne zmage, na katere so lahko upravičeno ponosni. Poposil sem predsednika skupščine KS Hotič tov. Martina Penčurja, da oceni delovno zagnanost svojih krajanov ter rezultate, ki so jih v zadnjih letih dosegli. Ni dosti razmišljal — delovni uspehi so vidni, zato mu ni bilo težko pripovedovati: »Največja pridobitev je gotovo vodovod, ob tej delovni akciji smo pokazali, da smo enotni in da s skupnimi močmi marsikaj zmoremo. Pitna voda je dragocenost, ki nam pomeni zdravo življenje. Seveda ni nič manj pomembna graditev GASILSKO-KULTURNEGA DOMA. Letos smo uredili dvorano in ta kulturni »hram« bo postal zbirališče mladih, starih in vseh, ki se žele kulturno udejstvovati.«

Malo se je zamislil, uredil svoje misli in z zadovoljstvom ugotovil: »Ti rezultati so nas ponesli in nam vlili voljo, zato smo se odločili za prvi krajevni samoprispevek. Rezultat je upravičil

naša pričakovanja in spoznali smo, da nam ljudje zaupajo ter da bomo kos nalogam, ki smo si jih zadali.« »Eno od nalog ste že uresničili,« sem se vmešal v razgovor. »Res je, asfaltirali smo cesto v Žgornjem Hotiču v dolžini 1200 m. Celotna investicija je stala 35 milijonov dinarjev, in to iz sredstev samoprispevka, prispevka družbenopolitičnih skupnosti ter prostovoljnega dela krajanov. Z izvajalcem del Cestnim podjetjem Ljubljana — TOZD Litija smo bili zelo zadovoljni.«

»Po takih uspehih vam načrtov najbrž ne manjka,« sem pristavil. »Zgraditi moramo vodovode v zaselkih in mrliško vežico v Hotiču. Dosedanji delovni uspehi so obveza, zato se novih nalog ne bojimo,« je razmišljal moj sogovornik, naenkrat utihnil in začutil sem, da želi misel, o kateri je tiho razglabljal, posebej poudariti. »Sodelovanje z družbenopolitično skupnostjo se je v zadnjem času izboljšalo, KS Hotič je bila doslej vedno nekje na obrobju, sedaj pa imamo krajevne skupnosti v izvršnem svetu občine svojega predstavnika, to nam veliko pomeni in prvi rezultati so že tu.«

Še in še sva kramljala o načrtih, težavah in uspehih. Optimizem veje iz teh ljudi, ki jim življenje teče k lepšemu in naprednejšemu. To pa nekaj pomeni.

Končar Franci

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Šmartno bo dobilo ulice

V prvi polovici junija je bila v Šmartnem razširjena seja skupščine krajevne skupnosti. Predsednik sveta KS Friderik Dacar je v svojem poročilu med drugim navedel, da so v teku ali pripravi štiri investicije, in sicer: gradnja čistilne naprave v Usnjarni, urejanje pokopališča, izgradnja avtobusnega postjališča pri šoli ter peš poti v Novem naselju. Tudi asfaltna preveka na glavni cesti skozi naselje kliče po obnovi, dotrajana pa sta še vodovod in kanalizacija.

Predsednik krajevne konference SZDL Tomaž Malenšek je delegate seznanil s potekom akcije za razdelitev Šmartna in Ustja na ulice; le-ti so se strinjali z začetkom javne razprave ter imenovali desetčlansko komisijo, ki bo pripravila predloge. Pri poimenovanju mora ohraniti čimveč starih imen, vanj pa vključiti tudi zaslužne Šmarčane, ki so se tu rodili ali delovali.

Poraba sredstev prvega krajevnega samoprispevka poteka po predvidenem programu. Od 1. 5. 1986 do 31. 5. 1987 je bilo zbranih 33.829.599 din. Ureditev mladinskega kluba je stala 1.308.240 din, za elektroinstalacijo ter izdelavo in montažo lesenega stropa v dvorani združnega doma pa bo po predračunu treba odšteti 19.188.932 din. Preostala sredstva so vezana, sicer bi preveč zgubljala vrednost.

Prisotni so opozorili še na premajhno skrb občanov za varstvo okolja. Čeprav ima krajevna skupnost urejeno ustrezno odlagališče odpadkov v Rakovniku, nekateri posamezniki odlagajo odpadke tja, kjer jim najbolj ustreza. Svet KS bo sprejel ustrezne ukrepe, ki bodo v prihodnje preprečili neodgovorno početje posameznih onesnaževalcev okolja.

Boris Žužek

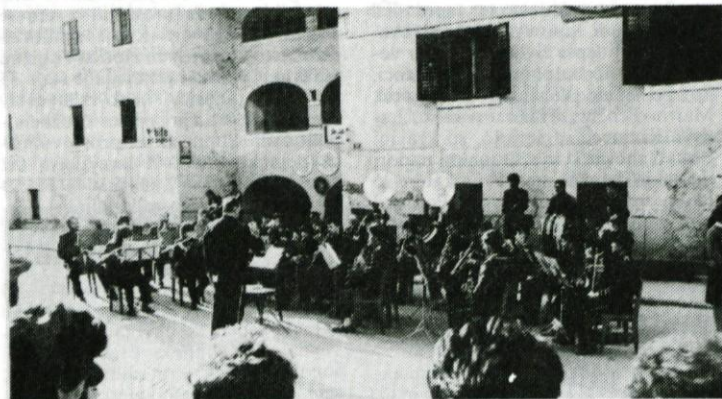
Kultura

Letni koncert glasbene šole

26. maja je bil v dvorani na Stavbah letni koncert litijske Glasbene šole v enournem sporedu, ki ga je vodil Gorazd Mavretič, so se na odru zvrstili učenci, ki se učijo klavir, harmoniko, flavto, klarinet, trobento, rog in pozavno. Nastop so popestrili še pevski zbor, tri baletne skupine in mala glasbena šola. Posamezne točke so pripravili glasbeni pedagogi, ki poučujejo v omenjeni šoli.

Počastili obletnico Jerebovega rojstva

V drugi polovici maja je precej Litijanov prisluhnilo promenadnemu koncertu Sindikalnega pihalnega orkestra, ki je nastopil pred Farbarjevim gradom na Valvasorjevem trgu. Letos mineva 120 let od rojstva skladatelja Petra Jereba, prvega kapelnika litijske godbe. Poleg godbenikov so v programu sodelovali tudi gojenci litijske glasbene šole.

Diplomski nastop Urške Meglič

V torek, 16. junija, smo ljubitelji resne glasbe napolnili dvorano slovenskih skladateljev na Vegovi 7 v Ljubljani, kjer je imela diplomski nastop mlada pianistka Urška Meglič, ki letos zaključuje šolanje na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani. Prislunili smo skladbam Scarlattija, Bacha, Beethovna, Chopina, Debussyja, Prokofjeva in Srebotnjaka, katerih zahtevnost se je stopnjevala, vendar jih je Urška povsem obvladala, saj je opravila nastop z odlično oceno.

Ob tem koncertu se mi ponovno zastavlja vprašanje, kdaj bomo tudi v naši občini imeli ustrezen instrument, da bomo lahko prisluhnilo nastopom domačih talentov ali znanih slovenskih umetnikov. Ponovitev Urškinega koncerta doma bi bila več kot zaželena za mnoge, ki niso mogli v Ljubljano, a je glede na tehnične možnosti instrumentov, ki jih imamo, neizvedljiva.

Koncert na Bogenšperku

Zadnja sončna majska nedelja je privabila na grad Bogenšperk precej Šmarčanov, Litijanov in okoličanov. Mešani pevski zbor Zvon iz Šmartna, ki je pred letom dni v sodelovanju z zborom Belt iz Črnomlja pripravil prvi letni koncert na prostem, je letos povabil Litijski oktet. Ljubitelji zborovskega petja in priložnostni obiskovalci gradu so prisluhnilo petju zbora in okteta, ki sta pripravila pester spored skladb domačih in tujih avtorjev.

Prireditve na Bogenšperku, bodisi v poročni dvorani ali na grajskem dvorišču, postajajo vse bolj priljubljene in obiskane, zato bi jih bilo treba tudi vnaprej smotno načrtovati ter o njih obveščati širši krog ljudi, ne le Litijane ter Šmarčane. Poleti naj bi prireditve potekale na grajskem dvorišču. Precejšnjo oviro predstavljajo stoli, so zelo raznoliki, niti jih ni dovolj, zato bi morali poskrbeti za nove sedeže, ki bi bili primerni za prireditve na prostem, obenem pa praktični za shranjevanje.

Zrcalce na lutkovnem odru

Lutkovna skupina, ki jo na šmarski šoli vodi mentorica Danica Ocepek, je pripravila igrice Zrcalce, v kateri nastopajo učenci 5. in 6. razreda. Dospelj so jo zaigrali že štirikrat: dvakrat za šolarje nižje stopnje, enkrat za otroke iz šmarskega vrtca, gostovali pa so še na podružnični šoli v Štangarskih Poljanah.

Pestri kulturni dnevi

V zadnjih dveh mesecih so šmarski šolarji izvedli več kulturnih dni z zanimivo vsebino. Učenci višje stopnje so spoznavali zgodovino Bogenšperka (5. razred), Vač (6. razred), Šmartna (7. razred) in Litije (8. r.), nižja stopnja pa si je v litijskem kinu ogledala slovenski film o Kekcu. V okviru mladinskega kulturnega

tedna pa so šestošolci obiskali predstavo Alice v čudežni deželi v Slovenskem mladinskem gledališču, osnovnošolci pa so se zabavali v Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer so si ogledali uspešnico iztekajoče se sezone U slovenačkim gorama.

Tudi zaključne ekskurzije so posvetili spoznavanju kulturnih znamenitosti. Učence 5. razreda so učenci osnovne šole iz Žirovnice vodili po njihovi poti kulturne dediščine (Prešeren, Finžgar, Čop, Jalen, Janža), sedmošolci pa so obiskali rojstne kraje Trubarja, Stritarja, Levstika in Jurčica.

Osem zborov na Taboru

Na letošnjem XVIII. taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, ki je bil 21. junija, so sodelovali tudi naši zbori: mešana zbor iz Jevnice in Šmartna, ženska zbor iz Gabrovke in Kresnic ter moški zbori iz Litije, Gabrovke ter z Vač in Polšnika. Zaradi vse dražjega avtobusnega prevoza so vsi nastopajoči potovali v Šentvid z osebnimi avtomobili.

Boris Žužek

Mladi likovniki v Tovarni usnja

V okviru programa ZKO Litija je bilo 11. 6. 1987 organizirano šesto občinsko srečanje likovnikov iz osnovnih šol v tovarni usnja Šmartno. Že lani smo se ob podobnem srečanju na Vačah dogovorili za temo upodabljanja industrijske arhitekture. Srečanja se je udeležilo 38 mladih, ki jih je vodilo pet mentorjev.

Celotna organizacija je potekala skladno s priporočili ZKO Slovenije, ki so v nekem smislu pravilnika za organizacijo extemporov. K uspešni izvedbi je pripomogla tovarna s svojo kulturno aktivistko Metodo Gradišek.

Pri delu je na začetku mlade nekoliko motila navada, da se slikajo le lepe stvari. S pomočjo mentorjev so se hitro vživeli in zavzeto upodabljali tovarniško okolje. Ostro opazovanje je presenetilo prenekatero delavce v tovarni.

Po končanem delu so prejeli spominske listine, v tovarni pa so jim pripravili prigrizek. Iz del bo oblikovana razstava, ki bo predstavljena v tovarni, na šolah in v avli občine.

Pavel Smolej
Foto: Marjan Rogelj

Najboljši med najboljšimi

Na gradu Bogenšperk je bila 19. junija organizirana osma prireditev ob vpisu naših najboljših osnovnošolcev v knjigi Občinske izobraževalne skupnosti Litija. V poročni dvorani na Bogenšperku so se spet zbrali najboljši osmošolci, ki so bili v prvem hramu učenosti ves čas najboljši, torej vseh osem let odlični. S svojo pridnostjo in prizadevnostjo so si vpis v zlato knjigo zaslužili naslednji osnovnošolci: bojana Bedene, Marko Djukić, Urška Erjavc, Maja Gnjatić, Manja Gradišek, Judita Juvančič, Petra Kokalj, Blaž Končar, Jaka Konjar, Mojca Koprivnikar, Urška Medved, Borut Pompe, Mirjam Pušnik, Jana Sinreih, Maja Sošč, Sanja Šešok in Janez Urbanc (OŠ Litija), Jelka Kovač (OŠ Gabrovka-podružnica Dole), Mateja Hostnik, Klara Jelič, Helena Lovše, Urška Mohar, Tanja Poglajen in Renata Resnik (OŠ Šmartno).

Glasbeno šolo Litija pa so vsa leta šolanja z odličnim uspehom zaključili: Sanja Šešok, Mateja Hostnik in Mito Kos.

Poleg odličnih osnovnošolcev pa so se na srečanju najboljših zbrali tudi naši mladi talenti, ki so dosegali najboljše rezultate pri izvajanju nalog v interesnih dejavnostih. Tako so bili za dosežene uspehe v knjigo mladih talentov vpisani: Janez Urbanc za doseženo 2. mesto na republiškem tekmovanju ARG, Mito Kos za uspehe v rokometu (izbran v selekcijo SRS), Matej Zupančič in Matjaž Volk za doseženo 1. mesto na regijskem in 4. mesto na republiškem tekmovanju klip-klap, Bojana Bedene za doseženo

1. mesto na občinskem tekmovanju iz angleškega jezika, Andrej Urbanija za doseženo 1. mesto na regijskem tekmovanju mladih tehnikov, Janez Jurjevec za doseženo 1. mesto na občinskem tekmovanju matematikov-srebrno Vegovo priznanje, Peter Rogelj za doseženo 1. mesto na občinskem tekmovanju »kaj veš o prometu«?, Mojca Osredkar za doseženo 1. mesto v krosu na področnih športnih igrah v Litiji in za 4. mesto v krosu na republiških športnih igrah osnovnih šol s prilagojenim programom, Jože Pantar za doseženo 1. mesto v krosu na področnih šolskih športnih igrah v Litiji in 3. mesto v krosu na republiških športnih igrah osnovnih šol s prilagojenim programom in Igor Doblekar za uspehe v rokometu — izbran v selekcijo SRS.

Listine o vpisu v knjigi OIS Litija in knjižne nagrade sta učencem odelili Nada Pintar, namestnica predsednice skupščine OIS Litija, in Lojzka Koritnik, predsednica komisije za priznanja pri OIS Litija. Kulturni program so za to priložnost pripravili in izvedli učenci iz Osnovne šole Gabrovka.

Vsem osmošolcem, vpisanim v zlato knjigo, naj veljajo iskrene čestitke za dosežene uspehe z željo, da bi se taki učni uspehi nadaljevali tudi pri njihovem nadaljnjem šolanju. Mladim talentom pa prav tako iskrene čestitke z željo, da bi v prihodnje še naprej dosegali čimboljše rezultate na področju interesnih dejavnosti.

MARINA KRNEL
Foto: Zofka

Letošnji vpisniki v Zlato knjigo na gradu Bogenšperk

Mešani pevski zbor Društva upokojencev Litija

Že tretje leto deluje mešani pevski zbor pri Društvu upokojencev Litija. Njegov predsednik tov. Špat ima precej zasluga, da se je pri društvu ustanovil pevski zbor. Začetek je bil bolj skromen, bilo nas je komaj 21 članov. Vsi pevci in pevke smo začeli s široko akcijo zbiranja novih pevcev. Zdaj šteje zbor 32 članov, in sicer 15 moških in 17 žensk. Mislimo, da to število še ne zadostuje za Litijo in njeno okolico. Prepričani smo, da je še dosti pevcev in pevk, ki bi se lahko priključili našemu zboru. Naš cilj je ohraniti našo lepo slovensko pesem.

Sodelujemo na koncertu vseh upokojenskih pevskih zborov, ki je vsako leto v drugem kraju, letos je bil 13. junija v Velenju. Bil je to veličasten pogled na 1500 pevcev in pevk, samih upokojencev. V veliko zadovoljstvo nam je, da smo

tudi mi sodelovali na tej veliki prireditvi.

Vključeni smo v ljubljansko regijo upokojenih zborov, sodelovali smo na področnem koncertu v Trebnjem 15. maja 87.

Sodelovali smo na občinski reviji pevskih zborov v Gabrovki 4. 8. 87.

Imamo tudi interne koncerte, kot so: novoletno srečanje najstarejših članov Društva upokojencev Litija, dan praznovanja žensk, 8. marec, zapeli bomo tudi varovancem doma Tisje.

Naš zbor uspešno vodi tov. Ivan Kolar iz Litije. V našem zboru je res pravo tovarištvo, kakor ena družina smo. Pevci smo veseli ljudje, zato med nami ni prepira in sovraštva. Vaje imamo enkrat tedensko, pred nastopi pa dvakrat. Julij in avgust je čas dopustov in ima tudi zbor prosto, v

Z nastopa mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Litija v Novem mestu

septembru pa začnemo zopet z vami, in sicer 16. 9. ob 18. uri v osnovni šoli Dušana Kvedra.

Vse tiste, ki imate veselje do lepega petja, vabimo, da se nam

pridružite. Pokažimo, da tudi mi, upokojenci, lahko nekaj storimo za dvig naše kulture.

Milan Majcen

Koncerta na gradu Bogenšperk

Zavod za izobraževanje in kulturo, enota Glasbena šola, je v maju oziroma v juliju organiziral v Valvasorjevi knjižnici na gradu Bogenšperk dva zanimiva glasbena nastopa.

V petek, 29. maja 1987, je ob 18. uri nastopila mlada pianistka Sanja ŠEŠOK iz razreda tovarišice Selme Gradišek. Z uspehom je predstavila dela Bacha, Beethovna, Schumanna, Chopina, Skalickyja, Rebikova, Bortkiewiczza, Brahmsa, Pahorja, Bajiča in Pavčiča.

12. junija pa sta v isti dvorani nastopili Nina SLABE, 2. razred klavirja, in Veronika HAUPTMAN, 5. razred klavirja. Tudi njun repertoar je bil zanimiv in dokaj zahteven. Program je povezoval Gorazd Mavretič.

Vsem trem pianistkam želimo ob uspešnem nastopu, da bi se njihova glasbena pot nenehno dvigala, saj je le tako moč napredovati. Za uspešen nastop pa naše iskrene čestitke!

R. J.

Naj živi mala šola!

»Lepo nam je bilo, še bomo k vam prišli!«

Tako prijetno in veselo so se mali šolarji iz litijskih in šmarskega vrtca poslovili od male šole in stopili pred vrata »velike« šole. Slovesnost, ki so jo v ta namen pripravili cicibani in njihove tovarišice, je bila 18. 6. 1987 na igrišču pred OŠ Šmartno. Program je bil pester in zanimiv, saj so zbranim želeli pokazati, kaj znajo in da so pripravljeni, da septembra odprejo vrata velike šole.

Vsem, ki smo z njimi živeli, jim pomagali oblikovati njihovo osebnost v letih bivanja v vrtcu, je bilo v trenutku slovesa težko, saj smo z njimi mislili, dihali, se igrali in jih imeli radi. Zdaj jih s starši vred pošiljamo v širši svet in bojimo se, da bo za ta mala človeška bitja breme znanj in spoznanj pretežko, pa tudi odnos družbe je včasih preveč oddaljen in premalo čuteč.

Vse pogosteje se poraja misel, da je v ospredju vsega izobraževanja, vzgoje in dogajanja nasploh le naš dinar. Vse premalo razmišljamo o človeku, o našem malčku, otroku, šolarju, o osebnosti, ki naj bi že danes ali vsaj jutri prevzela naloge odraslih in jih vsem nadomestila.

Radi jih imejmo in poskušajmo zaradi njih spremeniti naš vsakdan, naše družbene razmere in srečni bomo vsi.

Ti, mali šolar, pa se še kdaj oglasi v vrtcu!

Olga Sinreih
Zofka

Ali niso simpatični tile malošolci, jeseni pa jih seveda čaka že čisto prava šola.

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Pripravila:
Viktorija Pevc

Srečanje aktivistk vaše organizacije LMS Breg – avgusta 1976

Ob akciji za zbiranje gradiva za Monografijo litijskega okrožja OF smo se zbrale članice vaškega odbora LMS Breg in se spominjale mladosti, vojne in dogodkov med vojno.

Vojna nas je zatekla mlade, prav v času, ko smo razmišljale o svoji bodočnosti, kdaj bomo delale, kje bomo zaposlene, kako priti do poklica — doma bo lahko ostal le eden od otrok. Cilj je bil nejasen. Nihče ni skrbel za take stvari, posebno pa ne za mladino s podeželja. Takrat smo na kmetijah obdelovali zemljo vsi člani družine, ročno. Pridelki so bili slabi, davki visoki. Če nisi mogel davka plačati v roku, so takoj izterjali, če ne drugače, pa z rubežem premoženja — hlevske živali ali zemlje, in s tem je bil kmet pahnjnjen še v večjo revščino. Stiska družine ni bila nikomur mar.

Prebivali smo v starih kmečkih hišah, ki so bile brez vode in sanitarij, vlažne, mrzle, s premalo posteljami.

Samo od kmetije se ni dalo preživljati, zato so gospodarji iskali delo. Dobivali so najtežja dela — spravilo in prevoz lesa za lesne trgovce. Gozdna dela so bila težka, orodje pa le cepin in navadna žaga. Trgovci so plačevali slabo in neredno. Za izplačilo zasluženega denarja je bilo treba čakati, večkrat terjati, plačevali so v majhnih obrokih.

V delavskih družinah je bilo podobno. Starši so komaj čakali, da so otroci šli od hiše. Odhajali so mladi, največkrat brez poklica kot ne kvalificirana delovna sila.

Ljudje smo bili hlapčevski, pustili smo se zapostavljati in izkoriščati, nismo si mogli pomagati, prevzemali smo lastnosti in navade od prednikov.

Kmalu po okupaciji je vsaka od nas mladink na svoj način seznanjala z novimi razmerami. Spoznale smo metode in brutalnost okupatorja. Postavljala so se nam vprašanja, zakaj so selili Mamoljčane, ljudi, ki smo jih poznale, zakaj so ustrelili ob Reki dva človeka. Vmes pa so prišle do nas novice iz Tisja, Janč. Proti okupatorju se borijo partizani zbirajo se v gozdovih. Zvedele smo nekaj bolj zaupnih podrobnosti, dobile smo pesmi in časopis. Najbolj nas je motivirala lepa vsebina pesmi. V njih je bila napovedana svoboda, pa ne le izgon okupatorja, temveč pridobitev novih človeških vrednot, da nihče ne bo izkoriščan, da bomo vsi ljudje enakovredni, da bo delo spoštovano in graščakova zemlja razdeljena kmetom. Zaradi tega smo čutile pripadnost osvobodilnemu gibanju in dolžnost, da pomagamo v tem boju.

Osvobodilno gibanje je zajelo v glavnem vse hiše v vasi. Takrat zaradi konspiracije ni vedel drug za drugega. Ko se danes pogovarjamo, vidimo, da je bila ta aktivnost

prepredena zelo široko. Začelo se je z zbiranjem hrane, kuhanjem za kurirje in patrolje, zbiranjem sanitetnega materiala in obleke, platenjem nogavic, zdravljenjem bolnih partizanov, obveščanjem o gibanju okupatorja, trosenjem letakov, pranjem perila, učenjem pesmi, branjem literature, s prevozi čez Savo, kovanjem konj, obveščanjem domačih o borcih. Pri tem je bilo veliko samoiniciative in iznajdljivosti, ta aktivnost je bila drobna, spontana in neustavljiva.

V obeh vaseh na Bregu in v Tenetišah je bilo takrat 39 hiš z 227 prebivalci, od teh so 103 ljudje morali zapustiti svoje domove, in sicer: 23 je bilo borcev NOV, 5 jih je padlo, 2 osebi sta bili usmrčeni, bili sta neozdravljivo bolni, 32 oseb iz 6 družin je bilo izseljenih, 12 oseb iz 3 družin je bežalo pred okupatorjem, 3 osebe so bile v koncentracijskem taborišču, 17 jih je bilo aretiranih in zaprtih, 14 jih je bilo mobiliziranih v nemško vojsko, od teh jih je 6 dezertiralo in se priključilo NOV.

Leta 1944, 6. januarja, smo bile mladinke vabljene na sestanek, ki ga je sklical sekretar okrajnega odbora OF Šmartno Franc Mojšker-Frenk. Sestanek je bil pri gradinskih cervi, udeležile smo se ga: Ana Mahkovec, p.d. Kovačeva, Marija Pajk in Vika Pevc, p.d. Medvedove, Slava Pateroster, p.d. Šepčeva, Tončka Poglajen, p.d. Drnovškova in Ani Smrdelj, p.d. Primčeva. Tedaj je bila ustanovljena vaška organizacija LMS Breg: predsednica je bila Vika, obveščevalka Ana, za intendanco Mera in Ani, za agitprop Tončka.

Kljub temu da mladinska organizacija ni bila ustanovljena še prej (lahko bi bila), smo na podlagi stikov in zadolžitvev od terencev in ostalih, ki so se gibali na tem terenu, opravljale zaupane naloge in se med seboj že same povezoval v raznih akcijah. Ustanovitvena seja LMS odbora je bila pomembna zato, ker smo na njej od okrajnega funkcionarja zvedele važne novice in dobile navodila za delo.

Na tem povojnem srečanju smo bile enotne, da je bil ta čas najbogatejši, bile smo priče odpravljanju tiranije in izkoriščanja, spoznale smo novo družbeno ureditev, doživele smo ogromno sprememb na boljše, saj so generacije pred nami životarile po sto in sto let v bedi in nedoločnem upanju.

Narodnoosvobodilno gibanje v obeh vaseh je prišlo na ušesa okupatorju. V vas so prišle patrolje, poostri so nadzor, izvajali ukrepe. Postali smo bolj previdni, z aktivnostmi za NOB pa nismo nikoli prenehali.

Kakšni so bili pritiski in ukrepi okupatorja in pomagačev in kako smo se upirali?

Pripoveduje Marija Pajk:

»9. 3. 1944 je oborožena skupina

nemških vojakov popisala imetje pri Kokaljevih v Gradišču in pri Francu Bricu v Gradiških Lazih. Ista skupina je tega dne naredila popis tudi pri nas v Tenetišah. Ko so opravili, so brez pojasnila odšli. Oče Viktor je postal zaskrbljen, ker je bila to že tretja preiskava od Nemcev. Poizvedoval je pri sosedih, č s tudi pri njih popisovali, in je zvedel, da tokrat niso. Šel je v Litijo, kjer mu je Milka Vidovič povedala, da bodo popisane družine izseljene.

Brez oklevanja smo sklenili, da gremo k partizanom. Takoj smo se začeli pripravljati. Najtežje je bilo pustiti staro mamo, 86-letno Marijo Mahkovec, ki je bila težko bolna in priklenjena na posteljo. Ostala je doma, skrb zanjo pa je prevzela priletna sosedka in daljnja sorodnica Frančiška Mahkovec.

Nemci so nam zagrozili že ob prejšnjih dogodkih — aretacijah sestre Ive in očeta — da nas bo doletela kazen, zato je bilo treba oditi iz vasi hitro in tiho, da ne bi ogrozili še ostalih vaščanov. Še isti večer smo prespali drugje, mama pri Gorenčevih na Grbinu, jaz, Vika in Franci pri Šepčevih, oče pri Španovih. Mi trije smo že zjutraj zgodaj šli od Šepca ob Savi proti Maljeku in se priključili terencem na Mamolju. Mamo je spremljala Šepčeva Slava, od Gorenca sta odšli na Mamolj proti večeru. Oče je iz bližnjega gozda opazoval domačijo, ko je zagledal Nemce s tovornjakom, je odšel na Mamolj.

Staro mamo Nemci tistega dne niso odpeljali. Že prej imenovana Frančiška Mahkovec je pol leta stregla bolni materi. Ker ni imela sredstev in ne moči za tako naporno nego, se je obrnila na občinski urad za podporo. Tako je storila tudi Bevčeva mama, prosila je socialno pomoč za bolno hčerko. Ne ve se, po kakšnem postopku je prišlo do rešitve, da se obe bolnici pošlje v »oskrbo« v socialno ustanovo v Celovec. Bevčeva mama in skrbnica stare mame sta morali sami oskrbeti prevoz do Laz, naprosili sta kmeta iz Gradiških Laz. Peljal ju je na lojtrskem vozu do železniške postaje in od tam so obe odpeljali z vlakom v Celovec, kar sklepamo po tem, ker je že po enem tednu prišlo iz Celovca obvestilo, da sta obe umrli. To potrjuje, da nista bili oddani v varstvo, ampak v uničevalno taborišče.

Ana Mahkovec se spominja:

»19. 3. 1945 naj bi proslavili Jožeta — brata, člana gospodarske komisije okraja Šmartno, s sedežem na Mamolju. Jaz naj bi prišla »k trem hrastom«, kjer bi to srečanje bilo. Prav tega dne pa sem zbolela in sta šli namesto mene sestri Pavla in Mici.

Isti dan popoldne so naši kurirji zajeli belogardista iz postojanke Litija. Zvečer ob 21. uri so prišli belogardisti k nam na dom in aretirali 5-

člansko družino za talce, dokler partizani ne spustijo zajetega belogardista. Zadrževali so nas na svoji postojanki. Ob 23. uri so mi ukazali, da moram obvestiti partizane o njihovi zahtevi, sicer bodo vso družino 20. 3. ob 18. uri ustrelili.

Razmišljala sem, kakšna ukana je to, da moram ponoči iti do partizanov. Šla sem proti Bregu, napeto sem prisluškovala vsakemu šumu, če mi sledijo. Domov si nisem upala. Šla sem k Bevčevi mami, da sem se vsaj malo pogovorila. Nisem se dolgo zadrževala, šla sem k Primčevim, hiša je stala ob gozdu, zato se mi je zdelo bolj varno. Od tu do Gradišča je bilo treba iti po gozdu 3 km. Ob 4. uri zjutraj sem šla naprej, ne vedoč, kaj bom na tej poti doživela. Prišla sem v Gradišče do Lestinarja kar srečno, nikogar nisem srečala in ne videla. Prosila sem Tinco, naj sporoči zahtevo partizanom in se vrnila v Litijo v postojanko belih.

Med tem časom sta Ani Smrdelj in Marija Bevc šli prosit Ulagovo in Koblerjevo za posredovanje, da bi izpustili družino, s pojasnilom, da ni nič zakrivila.

Ko sem se vrnila, so me zasliševali. Nisem se jih bala in jim nisem hotela odgovorjati. Vedela sem, da so bolj zagrizeni in maščevalni ob pričakovanim porazu kot gestapovci, ki so se že kar precej tresli. Rekla sem jim, naj nas pošljejo na gestapo. Vedeli so, da sem imela zmenek pri »treh hrastih«. Po naključju sem imela alibi, ker me je tisto popoldne videl doma Ivan Zajc.

20. 3. ob 12.30 so nas odpeljali na gestapo. Naslednji dan so se začela zasliševanja. Starša in sestra Pavla so na vsa vprašanja odgovorjali, da ne vedo nič in da še niso videli partizanov niti ne svojega sina Jožeta. Mimi pa so zasliševali in poslali domov, bila je le na obisku doma, sicer je živela v Kranju. Po dveh dneh so tudi starše izpustili. Jaz pa sem na vprašanja odgovarjala drugače, da sem videla partizane, med njimi tudi brata, da so bili dobro oboroženi in da so rekli, da se kmalu vidimo v dolini. Na vprašanje, kje sem jih videla, sem pojasnila, da ob priliki, ko sem šla po breskve k hiši sorodnikov Borišek v Resnarico (bili so izseljeni). Alarm je prekinil zasliševanje, kazen pa je bila, da moram takoj iti v policijsko kantino v Celovec.

Ko sem šla z napotnico za Celovec na vlak, me je nekdo obvestil, ne spominim se kdo, da naj v Črnučah izstopim z vlaka. Izstopila sem in tam me je čakal bratranec. Zraven je bil žandar, ki me je odpeljal v Kamnik na gestapo ter tam izprosil zame delovno mesto v gostilni pod Skalco v Črnučah, namesto da grem v celovec. Sprva te spremembe nisem razumela, zavedala sem se šele kasneje, kakšno moč je imela OF in obveščevalna služba, marsikatera tragedija je bila preprečena.

(Nadaljevanje priložniti)

Pretesni vrtci

Komisija za sprejem otrok v VVO Litija je v juniju obravnavala prošnje za sprejem predšolskih otrok v VVO Litija. Imela je izredno težko nalogo. Za sprejem je prispelo 237 prošelj (96 več kot lani), v enote VVO Litija pa smo sprejeli lahko le 134 predšolskih otrok. Pri sprejemu smo lahko upoštevali le tri kriterije — okoliš, preместitve otrok, ki so obiskovali vrtee izven svojega okoliša, in otroke, ki bodo v prihajnem šolskem letu obiskovali malo šolo.

Statistični prikaz po enotah

Enota — krajevna skupnost	št. prošelj za sprejem	sprejeti	odklonjeni
VVE Najdihojca Litija — desni breg	90	29	61
VVE Medvedek Litija-levi breg	35	25	10
jasli — Medvedek	47	28	19
VVE Ciciban KS Šmartno	36	29	7
VVE Kresnička KS Kresnice	14	8	6
VVE Jurček KS Jevnica	12	12	—
VVE Kekec — Sava	3	3	—
SKUPAJ:	237	134	103

Iz tabele lahko ugotovimo, da je največ odklonjenih otrok v KS Litija — desni breg ter v oddelku jasli v VVE Medvedek na Graški Dobravi, v Šmartnem in Kresnicah število odklonjenih otrok ni kritično, v Jevnici lahko zadovoljujemo vse potrebe, edino na Savi so še proste kapacitete in bi lahko sprejeli še 8 otrok.

Situacija na področju otroškega varstva je izredno težka. S problematiko smo seznanili izvršni svet SO Litija, ki bo moral zavzeti določene ukrepe, sicer bodo starši prepuščeni samim sebi.

Zakaj je prišlo do tako težkega položaja je krivo dejstvo, da se je problematika otroškega varstva vedno le površinsko obravnavala. Najprej je iz programa III. občinskega samoprispevka izpadel prizidek pri VVE Najdihojca na Rozmanovem trgu z utemeljitvami, da bodo vrtci prazni. Drugo pomembno dejstvo je, da bi ob prodaji stanovanj morali misliti, da so to mlade družine, ki imajo otroke in smo jim dolžni zagotoviti vrtec, šolo, zdravstvo in še kaj. Položaj je najtežji na Rozmanovem trgu, saj je leto 37 več vpisanih otrok v vrtec kot prejšnje leto. Upoštevati pa še velja, da je v nekaterih »privatnih varstvih« tudi po 21 otrok in da so ti otroci ves dan v zaprtem prostoru.

Problematike v VVO ni mogoče rešiti, skupine so preštevilne, naše delavke so preobremenjene in iz leta v leto se povečujejo bolniški izostanki, osebni dohodki so izredno nizki, tako da upada motivacija za delo.

Kaj storiti? Potrebno je poiskati zasilne prostore ter zagotoviti dodatna sredstva za izvajanje dejavnosti. Razmišljati pa je potrebno tudi o gradnji prizidka k VVE Najdihojca, ker bi bilo vsako drugo iskanje rešitve te problematike dražje in pedagoško neustrezno, sicer bomo drugo leto imeli še večje težave. Izvršni svet občine in drugi dejavniki sprejemajo informacijo o problematiki otroškega varstva le na znanje, vzroke za sedanje stanje iščejo izven sebe, konkretnih akcij ni. Skupnost otroškega varstva in VVO Litija pa brez dodatnih sredstev problematike ne bosta rešila.

FRANC KONČAR

Apnarji so nam pomagali

Gospodariti v vrtcih je iz leta v leto težje. Sredstev za vzdrževanje je vse manj in če želimo, da objekti ne bodo propadli, moramo zaradi pomanjkanja denarja pomoč iskati v OZD. V VVE Kresnička v Kresnicah je popolnoma odpovedala vodovodna napeljava in ker so bile cevi razpeljane po igralnici, smo morali razbiti tla. Potrebna je bila takojšnja sanacija, zato smo se obrnili na Industrijo apna Kresnice, kjer so nam takoj obnovili vodovodno napeljavo in popravili

tla. V imenu vrtca Kresnička in staršev se delavcem Industrije apna Kresnice iskreno zahvaljujemo, posebno zahvalo pa smo dolžni tov. Grobljarju, tov. Turudiču in direktorju tov. Marnu.

Pomoč je najbolj plemenita takrat, ko jo najbolj potrebuješ. V Industriji apna Kresnice se zavedajo, da urejeno otroško varstvo pomeni tudi boljše delo staršev na delovnih mestih.

Franc Končar

OBVESTILO

Vse delovne ljudi in občane — davčne zavezance obveščamo, da se je z 31. 5. 1987 spremenila obrestna mera za neplačane davke in prispevke. Od 1. 1. 1987 pa do 31. 5. 1987 je znašala obrestna mera 66%, nadalje pa 113,4%.

Davčne zavezance opozarjamo, da bomo pristopili k sprotnemu obračunu obresti, neresne plačnike pa prisilno izterjali v skladu z določili Zakona o davkih občanov.

UPRAVA ZA DRUŽBEN PRIHODKE

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu maju se je na Dvoru pri Bogenšperku poročilo 76 parov, med njimi:

Karlin Andrej in Zehrer Jasna, oba iz Ljubljane, Drgan Robert iz Portoroža in Cimbola Dada iz Domžal, Arbiter Maks iz Slabe Manja, oba iz Ljubljane, Kovačič Mladen in Poglajen Alenka, oba iz Zagorja ob Savi, Babošek Dušan in Paušer Jana, oba iz Novega Polja, Gregorec Franci in Oven Helena, oba iz Ljubljane, Repovž Drago iz Polšnika in Bregar Romana iz Malega Kuma, Žnidarič Davorin in Bučar Darja, oba iz Trbovelj, Ključevšek Jože iz Izlak in Kralj Helena iz Zavin, Mars Silvo iz Šentlamperta in Kajbič Nuša iz Jesenovega, Prah Jože iz Podkrajja in Koren Marija iz Hrastnika, Blatnik Marjan iz Gabrovčca in Kolesa Cvetka iz Pristavice pri Vel. Gabru, Škof Gabrijel iz Ljubljane in Škarja Brigita iz Dolskega, Ciglar Jože iz Tlake in Šalehae Mojca iz Blata, Perne Srečo iz Nadgorice in Markovič Olga iz Velikih Češnjic, Grilc Ivan iz Hotemeža in Smergut Bernarda iz Zagrada, Pahar Marjan iz Vel. Korinja in Hočevar Magdalena iz Primče vasi, Pahar Jurček iz Vel. Korinja in Godec Jožica iz Osilnice, Klanjšek Marjan in Crnkovič Jasna, oba iz Trbovelj, Jamšek Jožef iz Osredka in Brinjevec Darja iz Podkuma, Herman Joško in Martinčič Jana, oba iz Zagorja ob Savi, Šanc Sandi in Šeme Vanja, oba iz Trbovelj, Frelj Marjan in Jordan Silva, oba iz Trbovelj, Bricelj Jože iz Doberlevega in Klopčič Štefka iz Ržišča, Bregar Alojz iz Tirne in Gričar Marjana iz Dobovca, Onišak Boris in Kirm Branka, oba iz Litije, Bučar Viktor iz Koških Poljan in Groznik Elizabeta iz Litije, Ulčar Leopold iz Gozda Reke in Marn Nada iz Velike štange, Žnidarič Branko iz Razbor in Videgar Bernardka iz Litije, Ulčar Vinko in Okoren Vida, oba iz Šmartna pri Litiji, Mirtič Matjaž in Krafogel Helena, oba iz Litije, Drnovšek Tomaž iz Kisovca in Brvar Bernarda iz Litije, Nose Branko iz Mekinj nad Stično in Vidic Marija iz Gozda Reke, Meke Edvard iz Šmartna pri Litiji in Škaličič Nevenka iz Ustja, Kotar Milan in Vrhovec Štefka, oba iz Litije, Pečnik Iztok iz Litije in Kos Romana iz Zagorja ob Savi, Tomše Bogomir in Čulibrk Radojka, oba iz Litije, Krese Franc in Kamin Mira, oba iz Laz pri Gobniku, Pevec Lojze in Martinčič Alenka, oba iz Lupinice, Motos Alojz in Hauptman Anica, oba iz Vintarjevca, Krže Vid in Majcen Jana, oba iz Trbovelj, Škarja Drago iz Mirne in Jerman Danijela iz Mirne, Ovnik Roman iz Trbovelj in Bau Karmi iz Zagorja ob Savi, Podobnik Janez in Smrajc Alenka, oba iz Ljubljane, Oražem Tomaž iz Domžal in Pečjak Martina iz Stavče vasi, Huč Ludvik iz Šentruperta in Dim Lidija iz Mirne, Babnik Matjaž in Čepin Marija iz Ljubljane, Strnad Jože iz Trebnjega in Zupančič Darja iz Novega mesta, Špec Stanislav in Primc Janja, oba iz Trebnjega, Železnik Jožef in Sebasu Marija, oba iz Hrastnika, Godec Anton iz Brda pri Ihanu in Peterka Mojca iz Preloga, Vrešnik Marino in Živković Nataša, oba iz Ljubljane, Dnez Franjo in Drstvenšek Milena, oba iz Dola pri Hrastniku, Verbič Alojz iz Sel pri Sobračah in Vencelj Amalija iz Petrušnje vasi, Bele Danijel iz Rogatca in Pišek Dušica iz Šentjurja pri Celju, Pajek Andrej iz Grosuplja in Butkovič Maja iz Malega Huda, Kert Janez in Kremser Marija, oba iz Črne na Koroškem, Femc Jože iz Preske nad Kostrevnico in Gašperšič Vanda iz Senožeč, Rupert Andrej iz Ljubljane in Flerin Marija iz Domžal, Bregar Rajko iz Čateža in Kužnik Jožica iz Trebnjega, Zupančič Anton iz Velike Loke in Kresal Jožica iz Vel. Ševnice, Pangeršič Anton cin Jamšek Mira, oba iz Trbovelj, Šinkovec Andrej iz Novega Polja in Gantar Sonja iz Borovnice, Trtnik Franc iz Škofljice in Mihovec Juvan Branka, oba iz Zagorja ob Savi, Zavrl Anton z Dol pri Litiji in Jakoš Marija iz Strmca, Oven Jože in Prosen Karla, oba iz Ivančne gorice, Arh Ivan iz Zagorja ob Savi in Majdič Milena z Izlak, Verbič Jože iz Podboršta in Jevnikar Marija iz Velikega Gabra, Rački Alojz in Janežič Marija, oba iz Grosuplje, Vedernjak Daniel in Oblak Marija, oba iz Ljubljane, Gabrijel Stanislav iz Trbovelj in Hribar Viljemina s Polšnika, Žibert Jože in Kotnik Irena, oba iz Trbovelj, Šinkovec Igor in Bergant Vesna, oba iz Zagorja ob Savi, Makovec Darko z Iga in Koci Alenka s Konja, Škrabar Janez in Klopčič Marija iz Zagorja ob Savi.

V mesecu maju 1987 se je v litijski občini rodilo 20 otrok, 10 dečkov in 10 deklic.

Umrlji v maju 1987:

Golob Stanislav, 57 let, iz Strmca, Skol Alojzij, 72 let, iz spodnjih Jelenj, Marolt Antonija, 82 let, iz Črnega potoka, Adamlje Alojzij, 69 let, z Ustja.

JOŽA ČOŽ

ZAHVALA

Ob nenadni smrti moža in očeta

**JANEZA
POGLAJNA** st.

iz Cerovice 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izražena sožalja in darovano cvetje. Posebno se zahvaljujemo IMP Dvigalo, IUV Šmartno, Gradmetalu Litija, mladinskemu aktivu Jablanica, pevcem, govornikoma, g. kaplanu in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

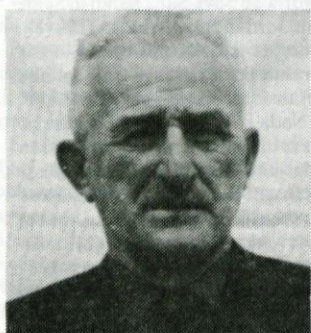
ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice

**JOŽEFE
SLADIČ**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sostanovalcem za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Predilnici Litija, osebju Zdravstvenega doma Litija, pevskemu zboru Lipa in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: hči Anica z možem Ivanom, vnukinja Veronika z možem Francijem in pravnučka Matjaž in Boštjan

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, brata in starega očeta

**FRANCA
KRAFOGLA**

iz Sp. Jablanice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, kolektivu Lesne ind., Litostroja, Centromerkurja, ki ste nam v najtežjih trenutkih žalosti pomagali, izrekli ustno sožalje, njemu pa darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala gospodu kaplanu za opravljen obred in govor ter pevskemu zboru Lipa.

Žalujoči: žena Antonija, sinovi Franci, Stane, Zvone z družinami, brata Pavle, Tone z družinama, sestra Mici in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgotrajni in težki bolezni nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

**STANISLAV
GOLOB**

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedu Jožetu Podlesniku za nesebično pomoč, osebju Zdravstvenega doma Litija — dr. Koprivi ter partonažni sestri Ivanki Simončič. Zahvaljujemo se KO RK Gradišče in Dole ter OO RK Litija, moškemu pevskemu zboru s Polšnika, govorniku Milanu Gracarju za ganljive besede slovesa ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Ivanka, hčerki Marinka in Jožica z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, dedka, brata in strica

**ALOJZA
ADAMLJETA**

ki je preminil po hudi in neozdravljivi bolezni, se zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako množično pospremili na njegovi zadnji poti, za cvetje in izrečena ustna in pisna sožalja ter drugo pomoč. Posebno se zahvaljujemo dr. Kurentovi in ostalim zdravnikom, ki so mu lajšali trpljenje, prijateljem, znancem, sosedom, pevcem šmarskega Zvona ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Fani, sinovi Silvo, Slavko, Andrej, Peter, Pavle in hčerka Martina z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

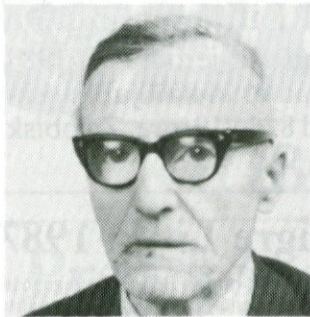
Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in dedka

**LOJZETA
SKOLA**

iz Sp. Jelenj 8
Dole pri Litiji

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom in znancem, ki ste nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, mu darovali cvetje in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem družbenopolitičnim organizacijam KS Dole, ZZB Gabrovka Dole, tovarišu Vrtačniku za organizacijo pogrebne svečanosti in poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem pevskega zbora Polšnik za zapete žalostinke, osebju Zdravstvenega doma Litija, posebno pa partonažni sestri tov. Ivanki Simončič za nesebično pomoč ob njegovi težki bolezni ter dobrim sosedom za pomoč.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

**FRANCA
SLUGA**
roj. 1906,
iz Gornjih Jelenj 4

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam nudili pomoč. Posebno se zahvaljujemo Kralovemu atu iz Prevega pri Polšniku za izrečene ganljive besede na domu. Iskreno zahvalo izrekamo ZB Gabrovka, KS Dole pri Litiji, tov. Vrtačniku za izrečene poslovilne besede, moškemu pevskeemu zboru Gabrovka, kolektivu LIL, obrat Zagorica, HP KZ Gabrovkaka—Dole, Integralu Ljubljana, TOZD Turbus Litija in vsem ostalim, ki ste mu darovali cvetje in nam izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. G. župniku pa se zahvaljujemo za lepo opravljeni cerkveni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Franc, Tone, Jože, Stane, Tine in hčerki Marica in Anica z družinami.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi moža in očeta

**ANTONA
MEDVEDA**
z Mamolja

se zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za pomoč v težkih trenutkih in darovano cvetje, pevcem s Polšnika, govornikom iz KS Polšnik in Gozdnega obrata Litija ter obema gospodoma župnikoma za opravljeni poslovilni obred.

Žena Francka in otroci Jože, Marko, Fani in Mojca

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta, brata in ata

**ANTONA
TOMAŽIČA**

se zahvaljujemo vsem znancem, sorodnikom in prijateljem za podarjeno cvetje ter izražena ustna in pisna sožalja. Lepa hvala vsem govornikom in pevcem Zvona za lepo zapete žalostinke. Najlepša hvala vsem praporašem in gasilcem, posebno GD Kostrevnica, sodelavcem Kovine, Mesarije Šmartno in Ribiški družini. Hvala dr. Ptičarju za hitro pomoč in g. župniku za lepo opravljeni obred in tolažilne besede. Enako se zahvaljujemo vsem sosedom in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega očeta

**STANISLAVA
ZEWLLA**
iz Ponovič 26

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izražena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala tudi pevcem in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: hčerki Majda in Stanka z družinama

ZAHVALA

Ob boleči, nenadni izgubi mojega dragega moža

IVA ADAMČIČA
interniranca iz Šmartna
p. Litiji št. 27

se najtopleje zahvaljujem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so mi v najtežjih urah stali ob strani in mi pomagali. Pristrčna zahvala zdravniku ZD Litija dr. Pajntarju za hitro pomoč, da bi mu rešil življenje. Nadalje se iskreno zahvaljujem Občinskemu odboru ZZB NOV Litija in njihovim članom za častno stražo ob krsti in spremstvo do groba, organizaciji SZDL Litija in občinskemu komiteju Litija za podarjeno cvetje in spremstvo, predvsem pa domačim članom ZB, katere predsednik je bil dolga desetletja. Najgloblje se zahvaljujem domačim pevcem pevskega društva ZVON za čustveno zapete žalostinke in godbi iz Litije, sodelavcem Instituta Jožef Stefan iz Ljubljane za prejeta pisna sožalja, še posebej njegovim najljubšim sodelavcem, s katerimi je živel in delal tri desetletja, in upravi Instituta. Hvala govornikom tov. Albinu Jesenšku in njegovemu sotrpinu iz taborišča DACHAU tov. Milošu Prelogarju, ki se je od njega poslovil z besedami, izrečenimi leta 1942, ko je odhajal še v hujska taborišča: »Miloš, če se ne vrnem več, pozdravi mamo in ji povej, da sem umrl kot zaveden Slovenec.« Prav vsem še enkrat pristrčna zahvala za vso pomoč v teh takotežkih dneh. Hvala tudi mojim bivšim sodelavkam iz SO Litija in vsem, ki so njegov prerani grob zasuli s cvetjem.

Žalujoča žena Danica

HRANILNO-KREDITNA SLUŽBA LITIJA Valvazorjev trg 3

Zbor delegatov Hranilno-kreditne službe Litija
razpisuje prosta dela in naloge

VODJE HRANILNO-KREDITNE SLUŽBE

(s polovičnim delovnim časom)

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višješolsko izobrazbo ekonomske, agronomske ali pravne smeri in 4 leta delovnih izkušenj
- ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri in 5 let uspešnih delovnih izkušenj pri vodilnih in vodstvenih delih
- da izpolnjuje pogoje po 511. členu Zakona o združenem delu.

Vse kandidate vabimo, da pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dozdajšnjega dela v 8 dneh po objavi na naslov: Hranilno-kreditna služba Litija, Valvazorjev trg 3, 61270 Litija.

O izbiri bomo kandidate obvestili pisno v 30 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

PREKLIC

JEMC Frančiška, Ribče 32, Kresnice preklicujem obrekljive izjave, ki sem jih izrekla o Janezu Šinkovcu, Spodnji Preker 10, Kresnice, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Franca Jemc

MERCATOR, KMETIJSKA ZADRUGA LITIJA, VALVAZORJEV TRG 3, LITIJA

Komisija za delovna razmerja delavcev objavlja prosta dela in naloge

1. POSLOVODJE

za PE ŠMARTNO

Pogoji:

- končana poslovodska šola in 1 leto delovnih izkušenj ali trgovska šola in 3 leta delovnih izkušenj
- tečaj higienskega minimuma
- 90 dni poskusno delo

2. PRODAJALKE ŽIVILSKE ALI MEŠANE STROKE

za PE SP ŠMARTNO

Pogoji:

- končana šola za prodajalce ali z delom pridobljene delovne izkušnje
- eno leto delovnih izkušenj
- tečaj higienskega minimuma
- 30 dni poskusno delo

3. PRODAJALCA TEHNIČNE STROKE

za PE AGROMARKET

Pogoji:

- končana šola za prodajalce ali z delom pridobljene delovne izkušnje
- eno leto delovnih izkušenj
- 30 dni poskusno delo

4. AVTOMEHANIKA

Pogoji:

- končana šola za avtomehanika
- eno leto delovnih izkušenj
- 30 dni poskusno delo

5. KLJUČAVNIČARJA

Pogoji:

- končana šola za ključavničarje ali z delom pridobljene delovne izkušnje
- eno leto delovnih izkušenj
- 30 dni poskusno delo

6. BLAGAJNIKA

Pogoji:

- končana srednja ekonomska šola
- eno leto delovnih izkušenj
- 30 dni poskusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili na nedoločen čas, razen pod točko 6 za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi na naslov: MERCATOR, KMETIJSKA ZADRUGA LITIJA, VALVAZORJEV TRG 3, 61270 LITIJA. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

ŽG-ŽTO-TOZD za promet Ljubljana vabi kandidate za pre-kvalifikacijo v železniški poklic:

PROMETNO-TRANSPORTNI TEHNIK

Pogoji:

- končana 4-letna srednja šola,
- starost do 30 let,
- posebna zdravstvena sposobnost,
- znanje slovenskega jezika.

Usposabljanje poteka iz dela in traja 10 mesecev. Nadomestilo osebnega dohodka v času usposabljanja znaša 140.000 din, približni osebni dohodek na delovnem mestu je 270.000 din.

Delavcem nudimo dinamično delo, možnost napredovanja oziroma dodatnega izobraževanja, stimulative osebni dohodek, urejeno družbeno prehrano, ugodnosti pri prevozu z vlakom v domovini in tujini, zdravstveno rekreacijo, možnost letovanja na morju in v toplicah ter planinah, pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja.

Vse prijavljene kandidate bomo povabili na razgovor v kadrovsko službo. Prednost pri izbiri imajo kandidati, ki imajo stalno bivališče na območju ljubljanske regije.

Prijave z dokazili sprejema kadrovska služba ŽG-ŽTO-TOZD za promet Ljubljana, Trg OF 7 v 15 dneh po objavi.

Želim kupiti hišico v naravnem okolju z vrtom. Naslov v uredništvu Glasila obččanov.

Trgovina MERKUR Litija

Cenjene kupce obveščamo, da je od 1. 6. 1987 dalje trgovina Gradbeni material na Ljubljanski cesti 11 odprta nonstop od 8. do 19. ure. Za obisk se priporočamo.

Področne športne igre Litija 1987

Delavke enote s prilagojenim programom pri OŠ Litija smo se zadovoljne oddahnile. Po dvomesečnih temeljnih pripravah so Področne športne igre učencev s prilagojenim programom uspešno minile. Letos smo bili namreč organizatorji tekmovanj v atletiki, rokometu in malem nogometu za 12 občin ljubljanskega območja. 16. maja se je pri šoli na Graški Dobravi zbralo okrog 150 mladih tekmovalcev. Ob 9. uri so prikorakali na igrišče in popozdravili v kratkem kulturnem programu pomerili svoje moči. Tekmovali so srčno, kajti vsak je hotel biti prvi in dokazati, da nekaj zmore. Vzpodbujalo jih je tudi dejstvo, da sta imela prva dva v vsaki disciplini odprto pot na republiško tekmovanje. Tekla je disciplina za disciplino, gledalci so vzpodbujali predvsem domačine in okrog štirinajste ure je bilo tekmovanje končano. Ekipni zmagovalec je bila Ljubljana, drugo mesto pa so zasedli učenci naše šole. V krosu na 1000 m je zmagal Jože Pancar, v krosu na 800 m Mojca Osredkar, v metu žogice pa je bil drugi Drago Vidregar. Ti trije so se uvrstili tudi med tiste, ki so ljubljansko območje zastopali 6. junija na republiškem tekmovalcu.

nju v Bohinjski Beli. Poleg tega so imeli naši učenci še nekaj dobrih uvrstitev v ostalih disciplinah.

Ko so fanfare naznanile začetek razglasitve rezultatov, je bilo v avli šole zelo živahno. Učenci so sprejemali medalje, diplome, priznanja in spominska darila. Pred šolo pa jih je čakal avtobus, ki je tiste najbolj oddaljene odpeljal na GEOS Slovenije, na Vače.

Po zaslugi vseh sodelujočih je vse teklo gladko in uspešno. Da smo priditev tudi finančno dobro izpeljali, se moramo zahvaliti Obrtnemu združenju Litija, ki je prevzelo pokroviteljstvo, mnogim delovnim organizacijam v naši občini, družbenopolitičnim organizacijam in posameznim obrtnikom. Delavke v enoti s prilagojenim programom vemo, da so sredstva, ki ste jih nakazali v ta namen, mnogim otrokom omogočila preživeti pravi športni dogodek, razvijati telesne sposobnosti, vzbujati željo po uspehu in doživeti zadovoljstvo ob uspehu. V njihovem imenu vsem najlepša hvala in naše sporočilo, da je bilo prav prijetno sodelovati.

Vodja enote: Zlata Agrež

Nikoli nisem verjela...

Pri tridesetih letih sem bila. Še mlada, pa že brez vsakih ciljev. Zaležana, brezvoljna, večkrat slabe kot dobre volje, prepojena s kofeinom in nikotinom. Za seks mi ni bilo, pa tudi zanimanja z nasprotni strani za to ni bilo. Kaj storiti? Saj je treba vendar živeti! In to čim bolj in lepše! Ni nujno, da je veliko denarja in vsega na pretek. Kje pa! Važno je doživljanje in občutenje, duhovno življenje, občutek moči, zadovoljstva, sreče...

Pa sem kupila kolo. Lani v jeseni. Navadno žensko kolo brez prestav, takšno, s kakršnim smo šli včasih po mleko ali v trgovino. Ko sem se prvič pripeljala z njim do Save, sem mislila, da bom morala z vlakom nazaj v Litijo, tako me je vse bolelo. Vendar sem vseeno s težavo prikolesarila domov in ne da bi se sploh kaj umila ali preoblekla padla na kavč. Še zaspati nisem mogla od utrujenosti. Šele ponoči sem prišla toliko k sebi, da sem se uredila, stuširala in zaspala.

Naslednji dan je bilo še huje. Usedla sem se lahko le tako, da sem se z rokami držala za mizo, vstajanje pa je bilo sploh poseben problem. Toda, glej ga zlomka, naslednji dan mi je spet prišlo na misel moje kolo, ki mi je pred tem pobralo vse moči. S še malce razbolelo zadnjico sem spet potiskala pedale proti Savi. In tu, začuda nič. Nobene bolečine, nobene utrujenosti, nič. Prav lepo mi je bilo. In tako sem se odpeljala še naprej do mostu v Zagorju. Nazaj grede sem bila močno utrujena, vendar še zdaleč ne tako kot prvič.

In tako sem delala eno vožnjo za drugo. Vedno daljše, vedno pogosteje, utrujenosti ni več. Z menoj se nekaj dogaja! Življenje postaja lepše, vidim prijazne obreze, lahkoten korak dobivam, dobra volja je v meni. Ne kadim več. Sploh ni bilo težko nehati. Kavjo pijem le, če je že družba takšna, sicer pa ne. Pet kil špeha je šlo z mene, kikle in bluze moram zožati. Saj to je krasno!

Zima. Za kolo je premrzlo. Večkrat na teden se dobro oblečem in kam po litijem polju in po okoliških cestah. To mi je všeč. Dami srce močno bije, da globoko diham.

Pomlad. Prvi kolesarji so že na cesti. Zamika me kolesarska oprema, ki je tako lepa, pisana, telo v njej je privlačno, vse je skladno. Kupim. Tudi kolo kupim novo. Balanso ima ukrivljeno, sedaj sem že prava kolesarka.

Sedmi junij. Vzpon na GEOSS. Seveda sem zraven. Na startu čutim pogleda na sebi. Imam občutek, da me je kolesarska družina sprejela, da sem njihova. Veliko znancev me prijazno pozdravi: »Bo šlo? Kar korajžno!« Na klancih pod Vačami sopiham. Samo lastno srce slišim in čutim kako mi razbija. Enakomerno in vztrajno. Nekdo ob cesti pripomi: »Saj take fejsť babe je pa škoda za na kolo!« To me je šele podžgalo, da sem skoraj zavriskala. Torej sem; pa še »fest baba« povrh. Torej spet zanimiva, kar je za žensko pravzaprav nadvse pomembno.

GEOSS. Cilj. Medalja, čestitke, občutek zmage nad samim seboj in vsemi tremi klanci. Kar prelepo je.

Na GEOSS sem se doslej pripeljala samo z avtom. Da bi se s kolesom, nisem nikoli niti pomislila, ne bi verjela, da bi se to dalo. Pa je šlo in še velikokrat bo. Življenje s kolesom in močnim utripom je zares lepše kot tisto prej.

Kolesarka iz Litije

ODBOJKA

Pred koncem sezone

Sezona odbojarskih tekmovanj se izteka. Odbojkarice iz Kresnic smo jo zaključile dokaj uspešno, predvsem z vidika napredka v tehniki igranja. Poleg tega se nam je pridružilo veliko novih, mlajših igralok, kar nas razveseljuje, saj pomeni, da ima skupina velik podmladek, obenem pa to zavira napredek ostalih, že bolj izkušnih igralok, saj so treninški skupni. Vendar na žalost nimamo možnosti za drugačno, bolj kvalitetno delo, ker nam v prvi vrsti primanjkuje sredstev (praktično jih nimamo), naš trener Ivan Grošel pa svoje delo opravlja entuziastično.

Na nedavnem turnirju v Mengšu, kjer so sodelovale 4 ekipe, smo osvojile tretje mesto po nesrečnem porazu v prvi tekmi, ki so mu botrovale tudi poškodbe obeh podajalk in trema igralok, ki je posledica premajhnega števila odigranih tekem. V tekmi za tretje oz. četrto mesto pa smo visoko premagale ekipo iz Moravč.

Odigrale smo tudi tekmo na osnovni šoli Maksa Pečarja v Ljubljani z ekipo iz Črnuč in jo premagale z 0:3. Pred koncem sezone pa bomo odigrale še prijateljsko tekmo v Trzinu z ekipo tamkajšnjih odbojkaric. Na žalost v Zasavju ni podobnih odbojarskih ekip, s katerimi bi lahko merile moči.

Pogrešamo tekme doma, v kresniški dvorani, ki je za tovrstna tekmovanja premajhna, prijetno pa bi bilo tekmovati pred domačim občinstvom, ki bi s tem dobilo odnos do odbojke in našega dela in nam nudilo še večjo podporo, ki jo vsekakor potrebujemo.

Bernarda Koncilja

Uspešno v Avstriji

Nogometna ekipa veteranov (nad 30 let) NK ENOTNOST JEVNICA je na turnirju v nogometu, ki so ga izvedli organizatorji iz kraja Nötsch blizu Beljaka, osvojila odlično 2. mesto.

Sodelovale so ekipe iz Italije, Avstrije in Jugoslavije (6 ekip).

VRSTNI RED: 1. Nötsch, 2. Enotnost Jevnica, 3. Magnano, 4. Fürnitz, 5. Ullea, 6. EGG.

Nötoch (ČAJNA), Fürnitz (BRNCA), Ullea (UČJA).

Jevniške športne igre so uspele

Od petka do nedelje je Jevnica, kraj, ki šteje nekaj manj kot 1000 prebivalcev in se nahaja bližje Litiji, kot Ljubljani, zares živela s športom. Ekipe od vsepovsod so se pomerile v balinanju, malem nogometu in košarki.

Turnirja v balinanju se je udeležilo 6 ekip (četveric): 1. BŠK BALINAR SLOVIN, 2. BŠK ZALOG, 3. ŠDENOTNOST JEVNICA, 4. SENOŽETI.

Na turnirju v malem nogometu je sodelovalo 16 ekip: 1. ELDO-RADO — Zavrstnik, 2. ŠTRUMFI — Litija, 3. EPITAF UNITED — Jevnica, 4. ŠD Enotnost, Jevnica.

Najboljši igralec: Aleš Premk, najboljši strelec: Jože Žust, najboljši golman: Marjan Žust.

Turnirja v košarki se je udeležilo 6 ekip (trojk): 1. JEVNICA, 2. ZAVRSTNIK, 3. SENOŽETI, 4. JANČE.

V streljanju 7 m je bil najboljši Matjaž Jerina, ki je zadel 8-krat zapored, v metanju trojk pa Bog-

dan Kovačič, ki je od 10 metrov zadel 7-krat.

ŠD ENOTNOST JEVNICA

Prvič na najvišji stopnički

Fanfara so naznanile začetek tekmovanja. Startal sem med 18 fanti na krosu na 1000 m. Tekel sem po travi, asfaltu, kamniti poti, po močvirju in zopet po travi. Kar naenkrat sem zaslišal vpitje: »Bravo Jože! Vedeli smo, da boš zmagal!« Teka je bilo konec in stopil sem na srednjo, najvišjo stopnico. Vsi so ploskali, ko mi je predsednik občine obesil medaljo, tovarišica pa izročila diplomu. Ne vem, kako sem prišel z odra. Slišal sem še klice, da moram zmagati tudi na republiškem teku. Mudilo se mi je in zopet sem tekkel — sedaj sem tekkel na avtobus za Primskovo, kjer sem doma. Komaj so čakali, da sem šel delat na polje in so mojo kolajno le na hitro pogledali. Pa sem jim ušel še v petek, 5. 6. V Radovljici je bilo republiško tekmovanje. Zopet sem tekkel, a dva fanta sta bila hitrejša. Stopil sem le na tretjo stopničko in prinesel Enoti s prilagojenim programom Litija in ljubljanskemu področju bronasto republiško medaljo. Na šoli sem delil naslov športnika ŠSD Milan Borišek za leto 1987 in lepo nagrado. Zelo sem vesel in ponosen na svoj uspeh.

Pancar Jože
6.r., Litija

Takole veselje mi je prinesla zmaga v krosu na 1000 m

Ob kulturnem programu smo čakali na začetek tekmovanj

TEKMUJ SAM S SEBOJ — VSAK JE ZMAGOVALEC

Rekordna udeležba na GEOSS-u

Drugega tradicionalnega kolesarskega vzpona na GEOSS se je letos udeležilo več kot 300 kolesarjev, med njimi kar lepo število žensk.

Prišli so iz vseh koncev Slovenije. Na pisanih kolesarskih majicah so bili napisani Nova Gorica, Kočevje, Črnuče, Krka, Rog, Kranj, Krško, Celje, Žalec, Šempeter, Kamnik, Domžale, Trbovlje, Hrastnik in še mnogo drugih krajev in klubov. Tudi domačinov je bilo veliko, kar kaže na velik prodor rekreacije v našo občino.

Organizator vzpona, kolesarska sekcija Partizan Litija, je prireditev odlično izpeljal. Pri tem so pomagali tudi ZTKO Litija, Športno društvo Vače, Turistično društvo Vače in Projekt Vače 81, ki se uspeli na Sp. Slivni ustvariti za kolesarje in številne gledalce oz. obiskovalce GEOSS-a zares prijetno vzdušje.

Šedem kilometrov je bilo ravninskega dela proge vključno s propagandnim krogom, ki ga je pisana kolesarska kolona naredila po litijskih ulicah, točno sedem kilometrov pa je bilo vzpona (od Sp. Hotiča do GEOSS-a), ki ga je najhitreje premagal Dovžan (Rog-Franek) s časom 18,34. Drugi je bil Pavišič in tretji Golob (oba Krka Novo mesto).

Vzpon na GEOSS je imel množični športno rekreativni značaj in je ob izredno lepem vremenu v celoti zadovoljil številne rekreativce in obiskovalce GEOSS-a ter gledalce. Organizatorji so skupno s pokroviteljem SGD Beton Zagorje vsakemu udeležencu na cilju podelili lično medaljo in diplomu, na srečelovu pa je zadela skoraj vsaka srečka. Razne zabavne in družabne igre ter ansambel Šarm so na Sp. Slivni vso prireditev naredili tudi s turističnega vidika mikavno in prijetno.

Seveda so bili ob takšnem razpletu dogodkov zadovoljni prav vsi: organizatorji, gledalci in kolesarji. To pa pomeni, da se bo naslednje leto na tretjem vzponu zbrala vsaj tolikšna množica kolesarjev in gledalcev, saj kaže, da so slovenski kolesarji vzpon na GEOSS vzeli kot prireditev, na kateri ne smejo manjkati.

Zmagovalec je bil vsak, ki se je povzpел do vrha in premagal 404 m višinske razlike. Vzpon je potekal pod geslom »TEKMUJ SAM S SEBOJ — VSAK JE ZMAGOVALEC.« Kot pa je navada na kolesarskih akcijah, so se najboljši merili tudi med seboj, kar pa je celotno prireditev naredilo še bolj privlačno in ne nazadnje tudi kvalitetno. Drugo leto (prvo nedeljo v juniju) pričakujejo organizatorji še več kolesarjev, med njimi tudi znane osebnosti iz slovenskega športnega, kulturnega, gospodarskega in političnega življenja. To bo za popularizacijo kolesarstva v naši občini, GEOSS-a in turizma vsekakor ena izmed najodmevnejših prireditev.

T. B.

Očku Kirmu se je močno splačalo pripeljati s seboj hčerko Lauru, ki je bila najmlajša udeleženka vzpona in je zato odnesla kar nekaj nagrad. Zagotovo pa jo je najbolj razveselil zavitek sladkarij.

Še zadnji metri vzpona do obeležja GEOSS. Kolesarje je s spodbudnimi vzkliki in ploskanjem pozdravilo kar precej navijačev.

Zabavni del z ugankami in merjenjem

Še nekaj zanimivosti iz zabavnega programa po vzponu na GEOSS. Za komentarje je skrbel radijski voditelj Matjaž Kranjec, pomagal pa mu je Pavel Gregorc iz ugankarskega društva Domen, ki je navzočim bistril glave z zavitimi ugankami. Poiskali so tudi najstarejšega in najmlajšega, najvišjega in najnižjega, najtežjega in najlažjega ter najdebelejšega kolesarja z največjim obsegom trebuha. Brez konkurence je v starostni kategoriji zmagal 71-letni Milan Žerovnik, najtežji je bil Janez Kralj iz Žmartnega s 130 kilogrami ter 122 centimetri obsega okoli pasu, medtem ko je bila najmlajša, najlažja in najnižja udeleženka vzpona petletna Laura Kirm iz Litije, ki je z medaljo vred tehtala le 22 kilogramov. Najvišji kolesar je bil malone dorasel košarkarjem, saj je meril kar 199 centimetrov, o merah žensk in njihovi teži, ki so jih tudi izmerili, pa seveda ne bi govorili, ker se menda ne spodobi. In še to: najštevilnejša ekipa kolesarjev je prispela iz Črnuč, 36 jih je bilo, deset manj pa jih je na GEOSS odkolesarilo z Dola pri Ljubljani. Za dobro voljo in srbeče pete je ves čas programa skrbel ansambel Šarm z znanimi sodobnimi melodijami.

Avgusta maraton Valvasor

Naslednja množična športna rekreacijska in turistična prireditev v naši občini bo kolesarski maraton Valvasor, ki je v koledarju tovrstnih prireditev v Sloveniji za letošnje leto določen 23. avgusta.

Start bo v Šmartnem, proga pa bo dolga 70 km in bo potekala po Zasavski cesti do Trbovelj, nato pa v Zagorje in Medijske Toplice ter nazaj skozi Zagorje, Breg in Šmartno na Bogenšperk, kjer bo cilj. Proga bo torej povezala Bogenšperk in Medijske Toplice, kraja, znana po Janezu Vajkardu Valvasorju. Organizator bo Kolesarska sekcija PARTIZAN Litija s sodelovanjem OO ZSMSŠmartno, ki se bodo prav gotovo potrudili, saj pričakujejo številno udeležbo kolesarjev od blizu in daleč.

GLASILO OBČANOV — Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Rudi Bregar, Dušan Gnezda, Franc Končar, Gorazd Mavretič, Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec (lektor Glasila občanov). Uredniški odbor Dele-gatskega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Vid Praunseis, Roža Urbanc. Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: A. Jovanovič, Litija. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 881-627.